

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam, 70. szám.
1938. március 29., kedd

Felölös-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Gyorsított ütemben folynak az angol—olasz megegyezésre irányuló tárgyalások

— Franciaország esetleges spanyolországi beavatkozásának akarják elejét venni a gyors megegyezéssel — Előreláthatólag francia—olasz tárgyalások kezdődnek —

Közeledés készül Németország és a Vatikán között

London. Az angol—olasz megbeszélések iramának jelentős meggyorsítását látja az angol sajtó abból a tényből, hogy a római angol nagykövét és Ciano külügyminiszter vasárnap is folytatták tanácskozásukat. A Daily Mail szerint a megbeszélések meggyorsításának célja az volt, hogy visszafartsák Franciaországot az esetleges beavatkozási kalandtól, amely aztán végleg meghusitana minden megegyezési lehetőséget. Azt hiszik továbbá, hogy a másik oka a tárgyalások meggyorsításának az, hogy a négyhatalmi egyezmény keretét előkészíthessék május elejére, amikor Hitler birodalmi vezér Rómába érkezik.

A Daily Telegraph szerint

Franciaországra is kiterjesztik azokat a megbeszéléseket, amelyek most Anglia és Olaszország között folynak.

Ezt megelőzően francia—angol tárgyalások folynak és az angol és francia miniszterek találkozására már a legközelebbi napokban kerül sor. A lap szerint az angol kormány mindenképpen szeretné, ha Franciaország és Olaszország között megindulna az eszmecsere.

A News Chronicle tudósítója szerint az angol—olasz megbeszélések során megegyezés jött létre a földközi tengeri egyezményre vonatkozólag. Az egyezmény a lap szerint a következő pontokat tartalmazza:

1. A két kormány állandóan kicseréli egymással a földközi tengeri, valamint a vörös-tengeri támaszpontokra vonatkozó adatait. Közlük egymással a flotta támaszpontok erősségét és berendezését.

2. Mindkét kormány kötelezi magát, hogy nem létesít újabb flotta támaszpontokat. Olaszországról ez a kötelezettség elsősorban a Pantelaria szigetére vonatkozik, mely Szicília és az északafrikai partok között terül el és amelyet az olaszok az utóbbi időben kiépítettek. Angol

résről a Cipruson, a Maltán, Gibraltárban és a Szezei csatornában levő támaszpontokra vonatkozik. Megegyezés jött létre a libiai olasz csapatok lecsökkentésére nézve is.

Az olaszországi Information Diplomatica külpolitikai közleménye nagy feltűnést keltett Párisban. A francia lapok nagy fontosságot tulajdonítanak a közleménynek és úgy tekintik, mintha azt Mussolini olasz miniszterelnök szövegezte volna meg. A mérsékelt sajtó megérti a közleménynek Franciaországhoz intézett figyelmeztetését és a lapok hangoztatják, hogy a spanyolországi beavatkozás a világbékét súlyosan veszélyeztetné.

Churchill több napos párisi tartózkodás után ma elhagyta a francia fővárost és visszatért Londonba. Francia politikai körökben utalnak arra, hogy Churchill a francia—angol szövetség szövegét folytatott tanácskozásokat Párisban és ott a legfontosabb tárgyalásokat Daladier hadügyminiszterrel folytatta. Churchill ugyanis részletesen tájékozódott Franciaország katonai helyzetéről és erőforrásairól.

Aki Edent tette felelőssé a csatlakozásért

'Az Evening Standard montecarlói jelentése szerint Anthony Eden volt külügyminiszter az elmúlt napokban, amikor a montecarlói játékkaszinót meglátogatta, egy volt osztrák állampolgár megállította és hangos szavakkal őt tette felelőssé az osztrák—német csatlakozásért. A támadó elvét nem fejtette ki, mert a játékkaszinó szolgálgyorsan eltávolították a teremből. Eden a jelenet után nyugodtan leülhetett a játékasztalhoz és gondtalanul tovább játszhatta a bakkaratót.

Göring nagy bécsi beszéde a négyéves gazdasági tervről

Itt írjuk meg, hogy Göring porosz miniszterelnök vasárnap a négyéves gazdasági terv gyakorlati megvalósításáról háromórás beszédet mondott Bécsben.

Beszéde során többek között a következőket mondotta:

— Komoly intelmet intézek Bécs városához — hangoztatta. A jelenlegi Bécs nem sorozhatjuk a német városok sorába. Egy Bécs, amelyben 300 ezer zsidó él, nem lehet német jellegű. Bécsnek német városnak kell lennie. Vissza kell nyernie német jellegét, annál inkább, mert ez a város a német birodalom keleti védőbástyája. És mint ilyennek fontos hiva-

tást kell teljesítenie. Ezek a nagyjelentőségű feladatok kulturális és gazdasági jelentőséggel bírnak. De sem kulturális, sem gazdasági téren, se az egyik, sem a másik területen nincsen a zsidóságra szükségünk.

A zsidóság eltávolítása azonban nem történhetik brutális beavatkozás, vagy ostoba eltávolítás útján. A zsidóság leváltását rendszeresen kell végrehajtani. Mint a négyéves gazdasági terv végrehajtója, megbízom az osztrák kerületi parancsnokokot és a birodalmi gazdasági megbízottat, hogy együttesen intézzék el a zsidó problémát. Arra utasítottam őket, hogy a zsidókérdést a legerélyesebb mó-

don hajtsák végre. A kulturát és a gazdasági rendszert szakszerű módon át kell rendezniök a zsidók kikapcsolásával. Bécs kereskedelmét, iparát, bankéletét tiszta árává kell tenni. Ennél az átalakítási munkánál a mi árja törvényeinket kell alapul venniök és kiméletlen határozottsággal alkalmazniök.

— Vissza kell utasítanom azt az állítást — folytatta Göring — hogy Ausztria az ötödik kerék a Németbirodalom kocsiján és hogy Németország csak tartománynak tekintheti Ausztriát, amelyet ki akar szipolyozni. Ami eddig történt — hangoztatta Göring — ennek éppen az ellenkezőjét bizonyítja.

Göring porosz miniszterelnök beszéde során még a következőket mondotta:

— Azon papokat tartóztattuk le, akik hivatásukról megfeledkeztek és nagyon is világi életet éltek. Nem akarjuk a templomot, a vallást és a hitet üldözni. Mi csak azt akarjuk, hogy a templom működjen a saját hatáskörében. A pártpolitika az állam feladata. Feloszlattuk a katolikus jellegű centripártot, mert nem akarunk politizáló papot látni.

— Mi sohasem voltunk és sohasem leszünk a hit és a vallás ellen. Ha nem lennénk vallásosak és nem hinnénk az isteni gondviselésben — mondotta Göring — akkor nem lett volna velünk a Mindenható áldása, mert az adott nekünk erőt hatalmas feladataink teljesítésére.

— Istennek adunk hálát, hogy forradalmunk egy csepp vér nélkül folyt le, hogy forradalmi törvényszékek nem hoztak halálos ítéleteket. Legyetek hálásak ezért és ne gondoljatok bosszúra. Ti osztrák nemzeti szocialisták nagyok voltatok a kitarásban, a küzdelemben. Legyetek most nagyok a megbocsátásban, az emberi jóságban. Igyekeztek megtéríteni azokat, akiket félrevezettek.

— A testvérvér minden cseppje drága nekünk — folytatta Göring. — Ne folyjon testvérvér! Ne akadjanak emberek, akik a szenvedés éveit bosszúval akarják megtorolni.

— Mi nem jöttünk azért, hogy Metternich-rendszereket hajszoljunk keresztül, hanem békét akarunk teremteni. Legyen vége a denunciaciónak. Ezt a rendszert gyökerestől kell kitépni és a fegyelmezettséget, engedelmességet helvére ültetni.

Az ausztriai püspöki kar a csatlakozás mellett

Vasárnap egyébként Ausztria valamennyi templomában felolvasták az osztrák püspöki kar pástori levelét, amelyben Németausztria püspökei elismerik, hogy a nemzeti szocializmus kiváló teljesítményt mutat fel a népi és gazdasági újjáépítés terén és a legszegényebb néprétegek helyzetének megjavításában és megvédi a világot a bolsevizmus mindent elpusztító veszélyétől. A püspökök a nemzeti szocializmus munkásságát áldásos kívánsággal kísérik. A népszavazás napján a püspöki kar kötelességének tartja, hogy hűségét tolmácsolja az egységes német birodalommal szemben és ezt minden hívő keresztényfő elvárja. A pástori levelet dr. Innitzer bécsi hercegérsek és Waitz salzburgi hercegérsek írták alá. A népszavazáson a püspöki kar a csatlakozás mellett fogja leadni a szavazatát és ezt elvárja minden hívő keresztényfő is.

Az osztrák püspökök népszavazási kiáltványát feltűnést keltő módon közlük a német lapok és figyelmet érdemel, hogy a berlini

aposteli nuncius két nappal ezelőtt megkötö-gatta Ribbentrop német külügyminisztert, majd az ezt követő napon a német hatóságok betiltották a „Durchbruch című berlini német nipo-

gány lapot, amely a Vatikánt támadta. Most már nem tartják berlini politikai körökben zártnak, hogy Hitler látogatást fog tenni a pápánál.

Jelentős közeledés a Szentszék és a Német Birodalom között

A római Stampa vatikáni körökből úgy értesül, hogy a Szentszék kérni fogja a német kormánytól a Vatikán és a német kormány közötti konkordátumnak egy Ausztriára vonatkozó záradékkal való kibővítését. A záradék szerint a Vatikán és Ausztria közti konkordátum rendelkezéseinek érvényben kell maradniuk.

Vatikáni körökben emlíkeztek arra, hogy hasonló eljárás már történt a Vatikán és Németország között, amikor annakidején Bajorországgal és Poroszországgal kötött konkordátum érvényét fenntartották.

Berlini diplomáciai körökben nagy megnyugvással fogadják azokat a tárgyalásokat, amelyek a Vatikán és Németország között megindultak. Ugy tudják, hogy a Vatikán és a német kormány között közeledés jött létre. Orsenigo Cesare pápai nuncius tegnap felkereste Ribbentrop német külügyminisztert, akivel egy órán keresztül tanácskozott. Elterjedt hírek szerint Hitler hajlandó a németországi katolikus egyházak és papi hatóságok teljes autonómiáját visszaadni és a Vatikánnal kötött konkordátumot is jogerősnek elismerni, bizonyos feltételek teljesítése ellenében Beavatott helyen a német kormány megváltozott politikájának tanujelét már abban a cselekedetben látják, hogy a „Durchbruch” című anti-katolikus lapot betiltotta.

Cáfolják Schuschnigg börtönbe szállításának hírét

Bécs. (Rador.) Bécsben elterjedt az a hír, hogy Schuschnigg dr. volt osztrák szövetségi

Megerősítették Göring és Ribbentrop jugoszláviai látogatásának hírét

Jugoszláv kormánykörökben megerősítik azokat a külföldi lapokban megjelent híreket, amely szerint az ausztriai népszavazás után, április közepén Göring tábornagy Jugoszlávia-ba utazik, ahol találkozni fog Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnökkel. Göring és Sztójadinovics megbeszélései főleg gazdasági jellegűek lesznek és a német négyéves tervvel állanak összekötésben.

Kancellárt börtönbe szállították. Hivatalos körök erősen cáfolják ezt a hírt és azt hangsúlyozzák, hogy Schuschnigg dr. továbbra is saját lakásán van édesapjával együtt.

Valamennyi angol lap egyöntetűen cáfolja az ellen, hogy Schuschnigg volt osztrák kancellárt bíróság elé állítják. A lapok azt írják, hogy egy térdrekenyszerített ellenfél ellen bosszuhadjaratot indítani felháborító dolog.

Papen lesz az ankarai német követ

Istanbul. A Daily Telegraph itteni tudósítójának értesülése szerint Papen volt bécsi német nagykövetet ankarai követté szembetűnték ki. A lap szerint a rendkívüli megbízatás azért történik, mert Németországnak rendkívül fontos érdekei fűződnek Törökországhoz.

A török közoktatásügyi kormány tanszékét adott az istambuli egyetemen Skatuzer bécsi egyetemi tanár, neves radiológusnak, aki az Anschluss miatt hagyta el Ausztriát. Hír szerint még több más egyetemi tanárt is Törökországba fognak hívni.

Ismét elkobozzák a Habsburgok vagyonát

Bécs. Híre jár, hogy a Habsburgok ausztriai vagyonát ismét elakarják kobozni. Az intézkedésre állítólag az szolgáltatott okot, hogy Ottó a bécsi események hatása alatt egy nappal az Anschluss előtt Párisba utazott és érintkezésbe lépett hazatérése érdekében a francia külügyminiszteriummal. A francia külügyminiszterium azonban Ausztriába utazásának tervét nem helyeselte.

Ugyancsak jugoszláv kormánykörökben megerősítik azt a hírt is, hogy Ribbentrop német külügyminiszter április végén Jugoszlávia-ba utazik, ahol az aktuális külpolitikai kérdésekről fog tárgyalni.

Ezzel kapcsolatosan egyes lapok arról számolnak be, hogy Ribbentrop Belgrád után Szófiába utazik és onnan Athénbe, Ankarába és Budapestre is ellátogat.

Tartós békét akar a kisebbségekkel Hodzsa csehszlovák miniszterelnök

— Széleskörű nyelvhasználati, politikai és kulturális jogokat fognak élvezni az összes kisebbségek Csehszlovákiában —

Párisból jelentik: A Paris Soir munkatársa, Jules Sauerwein, intervjút folytatott Hodzsa csehszlovák miniszterelnökkel, aki többek között a következőket mondotta:

— Csehszlovákia legfontosabb feladatának tartja, hogy

előkészítse a megegyezést és a tartós békét az ország többsége és kisebbsége között. Békét akarunk a Csehszlovákiában élő valamennyi kisebbséggel.

A prágai kormány el akarja távolítani a feszültséget az az érzés, amely főleg a szudetanémeteknél tünt föl leghatározottabb mértékben. A szudetanémetek úgy érzik, hogy elnyomják őket. A szudetanémetek problémáját feltétlenül megoldjuk, már keressük is a módus vivendit.

Kisebbségi statutumokat készítünk, amelyek bürokráciázzák valamennyi kisebbség törvénykezését kulturális és gazdasági jogok. A törvényalkotás alkalmával a

kisebbségek a legszélesebb körű jogokhoz jutnak. A kisebbségek a leghatározottabb kulturális, gazdasági és politikai jogokat fogják élvezni.

A prágai kormány úgy gondolja, hogy a nagyobb csoportokban, nyelvszigeteken élő ki-

HOLNAP Filharmonikus koncert

sebbségeknek önkormányzatot juttatnak, mely a közigazgatás intézését a kisebbségek kezébe adná.

Intézkedés történik majd a kisebbségi nyelvek szabad és korlátlan használatára vonatkozóan is.

Jogukban áll majd iskolákat nyitniuk, melyek nyilvános jelleggel bírnak majd. Szóval minden intézkedést életbeléptetünk, amely a Csehszlovákiában élő kisebbségeket teljesen egyenjogúakká teszi. Ezt annál is inkább megtehetjük — fejezte be szavait Hodzsa miniszterelnök — mert a csehszlovák alkotmány erre módot ad.

Itt írjuk meg, hogy a szociáldemokraták új elnöke, dr. Jaksch tegnap este a pártkongresszuson beszédet tartott és hangsúlyozta, hogy

Csehszlovákia határait csak a világháború felidézése árán lehet megsérteni.

Ez a háború nemcsak a szudetanémetek szempontjából lesz veszedelemes, hanem az egész német nép szempontjából is. A szónok hangsúlyozta, hogy a most folyó tárgyalások a szudetanémetek jövőjét sokkal inkább fogják biztosítani, mintha Németországra támaszkodnának. (Rador.)

Nyelvizsgát tartottak Clujon

Clujról jelentik: Hétfőn délelőtt a clujai postaigazgatóságon 150 kisebbségi postást, telefonost és utkaparót vizsgáztattak le az államnyelv ismeretéből. A vizsgáztató bizottság előtt 100 postás, 20 telefonos és 30 utkaparó jelent meg. A jelöltek Turda, Maramures, Satu-Mare, Cluj és a székelylakta megyékből kerültek ki.

Április 14-én légvédelmi gyakorlat

Bucurestiből jelentik: Április 14-én az egész ország területén légvédelmi gyakorlatokat rendeznek, amelyekbe bevonják a polgári lakosságot is. Az illetékes állami hivatalok és adminisztratív szervek résztvesznek a légvédelmi gyakorlatok előkészítési és végrehajtási munkálataiban.

Basarabiai francia telepesek a transilvaniai református egyházba akarnak belépni

A Basarabiában élő francia származású református vallású telepesek mértékadó forrásból érkezett jelentés szerint küldöttséget menesztettek a clujai református püspökséghez és kérik, hogy vegyék fel őket a transilvaniai református egyház kebelébe.

CORSO slágermorgó

Holnap premier!

Az 1938. év leghatalmasabb filmje:

AZORKÁN (THE HURRICANE)

DOROTHY LAMOUR
és JOHN HALL

Ma utoljára **Heinz Rühmann** legjobban sikerült vigjátéka

A mintaférfi

Nem kell nyelvvizsgát tenni azoknak a kisebbségi ügyvédeknek, akik az ország jelenlegi területén születtek és itt nevelkedtek

Bucurestiből jelentik: Gr. PERIETEANU, az ügyvédszövetség elnöke nyilatkozott a „Timpul” munkatársának a kisebbségi ügyvédek érintő nyelvvizsgákról. Perieteanu kijelentette, hogy román nyelvvizsgát nem kell tenni azoknak a kisebbségi ügyvédeknek, akik az ország jelenlegi területén születtek és itt nevelkedtek. Minden körülmények között azonban a rendelet végrehajtásánál figyelembe fogják venni a törvény előírásait.

Az aradi Ügyvédi Kamara táviratilag kért felvilágosítást a nyelvvizsgák ügyében

Itt írjuk meg egyébként, hogy az aradi Ügyvédi Kamara, mint azt az Aradi Közlöny vasárnapi számában jelentette, — hétfőn délelőtt 11 órakor választmányi ülést tartott a kisebbségi ügyvédekre vonatkozó nyelvvizsgarendelet ügyében. A választmányi ülésen Moldovan Silvius dr. dékán elnökölt, és ismertette a választmányi tagokkal az ügyvédszövetség Aradra érkezett leiratát, amely tudvalévőleg elrendeli a nyelvvizsgákat a nem-román kamarai tagok részére. A választmányi ülésen, amelyet tulajdonképpen a rendelet módosítá-

nak és végrehajtásának ügyében hívtak össze, nem történt döntés, miután arra a megállapításra jutottak, hogy a nagyfotosságu rendelet nem lehet kamaránként végrehajtani, hanem egyöntetűen kell eljárni az ügyben. Elhatározták azt, hogy táviratilag lépnek érintkezésbe az ügyvédszövetség elnökével és ugyan csak távirati utasítást kérnek tőle a rendelet végrehajtásáról. Az ügyvédi kamara táviratát már a déli órákban el is küldték Bucurestibe és valószínűleg már a holnapi napon megérkezik a válasz is az ügyben.

Argetoianu iparügyi miniszter feltűnést keltő nyilatkozata a hazai petroleumtermelés válságáról

— Három és félmilliárd lei szükséges a belföldi petroleummezők termelésének racionalizálására — 5 éves terv készül az petroleumpolitika végrehajtására —

Bucurestiből jelentik: Argetoianu ipar- és kereskedelemügyi miniszter az alatti nyilatkozatot tette a sajtó képviselői előtt:

— Petroleumiparunk nehéz válságon megy át, amely összefüggésben áll a nemzetközi petroleumválsággal. A földolajforrások világszerte fogyóban vannak. Először Galliában kezdődött meg ez a folyamat majd Pennsylvaniában, Texasban, a Kaukázusban és végül nálunk folytatódott. A krízisnek az az oka, hogy minden előzetes számítás nélkül a legvadabb módon fogtak hozzá mert a két nagy világrész, az amerikai STANDARD OIL s az angol ROYAL DUTCH így kívánta. Ma nálunk az a helyzet, hogyha érélyes intézkedések nem történnek, úgy 5-6 esztendőn belül kifogy a petroleumunk. Az új bányatörvény megalkotásánál két szempont vezetett bennünket: az egyik a petroleumtermelés racionalizálása, a másik a petroleumterületek kiaknázásának megszorgítása.

— Az állam ezidőszent 1 millió hektár olyan terület felett rendelkezik, ahol petroleumot lehet találni, a területek kisajátítása azonban 3-3 és fél milliárd leibe kerül. Arra gondoltunk, hogy felszólítást intézünk a petroleumtársaságokhoz, hogy ezt az összeget az idők folyamán bocsássák rendelkezésünkre. Amíg ez megtörténik bizottságot alakítunk, melyben résztvesznek a petroleumtársaságok képviselői is és ez a bizottság 5 éves tervet dolgoz ki a petroleumpolitikára vonatkozólag. Az erre vonatkozó bizottság kinevezése már meg is történt.

Most vasárnap fejeződött be a háromnapos ünnepség, amelyet a Banatban való működése 150 éves jubileuma alkalmából a timisoarai piarista rend és piarista liceum rendezett. A háromnapos ünnepség igen szép vallásos és egyházzenei program keretében ment végbe Pacha Agoston dr. megyéspüspök, Kayser Lajos nagyprépost, Patay József rendfőnök, Tóth Lajos gimnáziumi igazgató és Braun Dezső tanár-karnagy, valamint a piarista gimnázium híres énekkarának részvételével.

Impozáns külsőségek között ment végbe a timisoarai piaristák 150 éves jubileuma

— Cassulo pápai nuncius, Cisar bucarestii érsek és Fischer Aladár aradi római katolikus gimnáziumi igazgató üdvözlései a jubiláló rendhez

A jubileumi ünnepség alkalmából meglehangú üdvözlő levél érkezett a rend címére Cassulo Andrea pápai nunciustól, aki latinnyelvű üdvözlésében újabb sikereket kívánt a nagymultu rend timisoarai tagjainak. Cisar Alexandru bucarestii érsek sajátkezűleg írott románnyelvű levéllel kereste fel a rendet és üdvözlő levelében arra kéri az érsek a Jóistent, legyen ez a liceum a jövőben is világitó-fáklyája a kulturának és a valláserkölcös nevelésnek. Mély meghatottsággal olvasták a rend tagjai Fischer Aladár aradi római katolikus gimnáziumi igazgató gyönyörű levélét, amelyben jókívánságait fejezte ki a testvérintézet jubileuma alkalmából. Levélében szép szavakkal méltatja a kegyesrendi szerzetesek nagymultu nevelési működését, azt kívánva, hogy még sok százezer ember kerüljön ki a piaristák keze alól, aki büszkén fogja vallani: én is a piaristák növendéke voltam!

Most vasárnap fejeződött be a háromnapos ünnepség, amelyet a Banatban való működése 150 éves jubileuma alkalmából a timisoarai piarista rend és piarista liceum rendezett. A háromnapos ünnepség igen szép vallásos és egyházzenei program keretében ment végbe Pacha Agoston dr. megyéspüspök, Kayser Lajos nagyprépost, Patay József rendfőnök, Tóth Lajos gimnáziumi igazgató és Braun Dezső tanár-karnagy, valamint a piarista gimnázium híres énekkarának részvételével.

Nyilvánosságra hozták a CFR szeptemberi nyelvvizsgáinak eredményét

Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága most hozta nyilvánosságra a múlt év szeptemberében megtartott nyelvvizsga eredményét. A közlés szerint többszáz a nyelvvizsgán elbukott kisebbségi vasutast bocsájtanak el állásaikból.

Április elsejével egyébként nagyarányú leépítést tervez a CFR. vezérigazgatósága. A tervek szerint elbocsájtják a napidijas és nem véglegesített tisztviselőket és más nélkülözhető alkalmazottakat is. Az elbocsájtás alá kerülőket a törvény által előírt 1-3 hónapos végkielégítés kifizetésével bocsájtják el állásaikból.

Nézze meg mindig a védjegyet

SOKOLÁDÉ A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

Minden zacskóban van egy jubileumi-pályázat-szelvény.

Megérkezett Bucurestibe a sajtóvezérigazgatóság vezetője

Bucurestiből jelentik: A sajtó- és propaganda vezérigazgatóság élére — amely április elsején létesül, a miniszterelnökség mellett, — D. Diaconescu volt londoni sajtóattasé neveztek ki. Diaconescu hétfőn reggel érkezett Bucurestibe. Az állomáson R. Atanasiu sajtóigazgató, R. Dragnea, a Rador sajtóügynökség igazgatója, D. Saratenu rádió-vezérigazgató és V. Paraschivescu idegenforgalmi vezérigazgató fogadták.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSAR

április 29 — május 9.

1800 kiállító, 7 külföldi állam hivatalos részvételével.

TELEVIZIÓ!

Repülőgépiállítás, divatbemutató, rádióüzenet közvetítés rövid és hosszú hullámon, építőipari, téz-de, kongresszusok, stb., stb.

50%-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a vis-zautazásra IV. 29-től V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19-V. 9. között történt.

A MAV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től V. 19-ig.

Vizummentes határátlépés.

Vásárigazgatóvány egyenként 120 leiert kapható az Europa utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

Radulescu-Mehedinti az új brüsszeli rendkívüli követ

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai száma királyi rendeletet közöl, amellyel április elsejei érvénnyel Radulescu-Mehedinti volt igazságügyi minisztert Brüsszelbe és Luxemburgba rendkívüli követté nevezik ki.

„URANIA” 5, 7.15, 9.15
Tel: 12-32 Ma utoljára!
A szezon legnagyobb francia filmsikere

Névaparti nász

Tolsztoj „ELO HOLTEST” c. regényének filmváltozata
GABY MORLAY és VICTOR FRANZEN

A filmek filmje! A sikerek sikere! Ismét itt van!
Nem repriz! Hanem a siker folytatása!

Orgonavirágzás

Jeanette Mac-Donald és Nelson Eddy

Olcsó helyarakkal. Jegyéről gondoskodjon idejében.

Apr. 8-án, pénteken a Városi Színházban **Harald Kreutzberg** a ma élő legnagyobb táncművész műsorszámjainak egyetlen táncestje F. Wilkensä amerikai zongoraművész kíséretével, teljesen új műsorral. Jegyek 20—120 lejes árkban a színházi pénztárnál

A román kisebbség harcainak sajtótükre egy tanulságos kiállítás keretében

— Lapok, folyóiratok, amiknek ugyszólván minden sora történelem —
Budapest volt a román sajtóközpont a magyar időkben —

Száz évvel ezelőtt már román lap jelent meg Transilvania-ban

Cluj. Érdekes kiállítás nyílt meg a napokban a cluj egyetemi könyvtár egyik emeleti termében. A transilvianai román sajtó történetét és fejlődését ismerteti szemléltető módon a kiállítás: ciril és latin-betűs sárguló újságok, könyvek, folyóiratok, kéziratok és levelek sorakoznak fel a kiállítoszekrények íveglapjai alatt. Lapok, amelyeknek minden sora történelem: Transilvania románságának függetlenségi harcairól, a hajdani Magyarországtól — Nagyromániáig vivő utjáról. A régi újságok címeidődalain ilyen nevekkel találkozunk: Vasile Lucaci, Iosif Vulcan, Vasile Goldiş, dr. Teodor Mihali, Iuliu Maniu, dr. Alexandru Vaida-Voevod, Gheorghe Bariţiu és mások...

Budapest, mint román sajtóközpont

A magyar közönség körében talán csak kevesen tudják, hogy az osztrák—magyar monarchiában — Budapest volt a magyar uralom alatt élő románság sajtójának egyik legjelentősebb központja. Számos románnyelvű lap, folyóirat és időszakos szemle jelent meg rendszeresen Budapesten s egykori román sajtóból bő anyagot láthatunk a kiállítás szekrényeiben.

Itt jelent meg az egyik legrégebb román hetilap, a falusiak számára készült „Gura Satului” s 1848-ban itt látott napvilágot a francia „Ami de Peuple” nyomdokain haladó román „Amicul Poporului.” Ugyanezt az irányt követte a később megjelent „Socialismul” is. 1903-tól 1918-ig Budapesten jelent meg a magyar kormányhoz közelálló és a megalkuvás elvét hirdető „Adeverul” s ennek harcos ellenfele, a többször is betiltott „Lupta”, melyet mint főszerkesztő dr. Teodor Mihali, mint fellelős szerkesztő dr. Vaida-Voevod akkori képviselők jegyeztek.

Budapesten jelent meg először Vulcan Iosif irodalmi folyóirata, az „Aurora Română”, a később Oradeara költözött s ott ma is megjelenő „Familia” című irodalmi folyóirat elődje is.

Az első román folyóirat

Budapest után Braşov következik a sorban. Százegy évvel ezelőtt: 1837. július 3-án itt jelent meg az első román folyóirat, a cirilbetűs „Fo'e de septemăne”. A román nemzeti eszmék ért harcoló lapocskából azonban csak két szám látott napvilágot. Betiltották, mert szerkesztője elfelejtett engedélyt szerezni a kiadására.

Itt jelenik meg — ép most zárta le századik évfolyamát, — 1838. március 12. óta a transilvianai románság egyik legrégebb lapja, a „Gazeta Transilvaniei”, melynek alapítója és első szerkesztője Bariţiu Gheorghe volt. A lap előbb cirilbetűvel jelent meg s csak 1856. október 13-án tért át a latin-betűkre. Lapozgattunk a „Gazeta Transilvaniei” régi számaiban...

Az 1848-as vezércikk

Az 1848. május 13-iki szám két teljes oldalon ismerteti az emlékezetes blaji nagygyűlés lefolyását. „Az elnyomás a mi harcunknak csak hevesebb lángolását válthatja ki, — olvassuk egy hetven év előtti vezércikkben. Küzdünk a szabadságért, az összes románok egyesüléséért s az akadályok csak sokszorozhatják az erőt és acélozhatják az egységet.” Ötven évvel később, az 1916. augusztus 24-i szám első oldalán közli, hogy Románia beavatkozott a világháborúba és megtörtént az első lépés az

egyesülés felé. A lapot piros-sárga-kék nemzeti színek díszítik. Braşov, Cluşu, Oraştie, Blaşu, Budapest, ezeket a helységneveket találjuk a „Gazeta Transilvaniei” egykori számaiban.

Érdekes, hogy a lap az idők során többször is megváltoztatta címét. Előbb „Gazeta Transilvaniei”, azután „Gazeta de Transilvaniei”, majd „Gazeta Transilvania”, végül ismét a régi névhez tért vissza.

„Mit akarunk”?

Braşovban jelent meg Transilvania első a „Dreptatea” című társadalmi és gazdasági folyóirat, melynek első számát ez a rövid, de annál erőteljesebb vezércikk vezeti be.

„Mit akarunk? Iskola és egyházvédelmet, szabadságot, jogokat és méltányosságot.”

Braşovban jelent meg Transilvania első időszaki lapja, a „Foaea Duminecii” 1837. június 2-án és nyolcvan évvel később, 1913-ban már román színházi folyóirat jelenik meg Braşovban, a „Revista Teatrală.”

Sibiu harcos lapjai

A transilvianai románság szellemi életét és függetlenségi harcaát a tizenharmadik században Sibiu irányította. Itt jelent meg 1853. óta Gheorghe Slavici szerkesztésében Transilvania első románnyelvű napilapja, a „Telegraful Român”, aztán a „Luceafărul” mely 1914-ben Bucurestibe költözött. A kiállítási szekrény egyik sarkában kistormájú lapocska húzódik meg. Goga Octavian Sibiuiban megjelent hetilapjának, a „Tara Noastră”-nak első száma.

Két napilap Aradon

Az 1900-as évek elején Arad veszi át a vezetést. Itt jelenik meg 1904-ben a „Românul” és Bocu Sever napilapja a „Tribuna.”

Clujon 1876-ban jelent meg először román napilap, a „Lumea Nouă” melyet Fekete-Magur Nicolae elkész szerkesztett. A lap nem tartozott a harcosabbak közé. A megértés és a megbékélés elveit hirdette, de bátran és gerincesen sikraszállt a román érdekekért. Magyar helységneveket az egykori cluj lapokban sem láttunk. 1907-ben Moldovan Gergely, a cluj egyetem román nyelv és irodalomtanára, „Ungaria” címmel jelentette meg lapot. A lap két nyelvű volt: román és magyar. Első száma ott látható a kiállítási gyűjteményben. „Célünk” című magyar nyelvű vezércikkében 1907-ben ezeket írta Moldovan Gergely dr.:

„Nekünk csak egy célunk lehet: a béke. Együtt — egymásért.”

Blajon, Oradean, Gherlan, Simleu, a békés megyei Gyulán s Transilvania sok kisvárosában jelent meg már a múlt században is románnyelvű újság. A román hetilapok száma a háború alatt is szaporodott. Ott látható a kiállítási gyűjteményben a sibiumegyei Disnodul Mare községben 1918. júniusában megjelent „Bunavestire” című hetilap első száma. Ez a lap volt a mai „Bunavestire” névelődje, a disnodul-mare-i őst azonban — Guttmann Leó szerkesztette. Legalább is az ő neve szerepel a lapfejen, bár valószínű, hogy inkább a kiadó volt.

A kiállítási terem falain a transilvianai román sajtó egykori harcosának fényképeit látjuk: Goldiş, Bariţiu, Lucaci, Maniu, Cassiu egyetemi tanár következnek s egy csoportké-

Használja reggel és este a habzó

Sandy

fogpasztát

pen az aradi „Tribuna” első szerkesztősege. Érdekes a „Libertatea” nevű oraştie-i hetilap története 1917-ben szerkesztőjével, Ion Mota lelkéssel (a spanyol nemzeti fronton elesett Mota légionárius édesapjával) együtt az észak-amerikai Clevelandba, majd onnan Bucurestibe költözött. A szembenlevő szekrényben, szakadozott gépirásos „újság”. A sibériai irkuzki hadifogolytábor román hadifogolyainak „Neamul Românesc” című lapja, melyet Bocu Sever szerkesztett. Az 1919. november 13-i számból megtudjuk, hogy a lap előfizetési ára havi három rubel, de elolvasás után visszaadandó a kiadóhivatalnak s hogy a szerkesztőségben Amerikából érkezett román lapokat is kaphatnak az olvasók.

Az „Alba-Iulia” egyetlen száma

Egy másik szekrényben az 1918. évi sorsdöntő események emlékei.

Emitt a román katonák és tisztok bécsi tanácsának durva csomagoló papírra nyomott (a lap a háborús papírhiány idején készült) hivatalos közlönyének, a „Timpul Nou”-nak 1918. november 8-án megjelent száma. A lapot Taniuc Filimon szerkesztette. „Útjárt a szabadság órája” — harsog a lap vezércikkének háromhasábos címe s mellette már ott a sárga papírra nyomott „Alba-Iulia” című lap, amelynek egyetlen száma bejelent, hogy a románság függetlenségi harca elérte célját...

Az érdekes és tanulságos kiállítást a román sajtó egykori harcosainak kéziratgyűjteménye gazdagítja. Levelek és kéziratok, amelyek irányt és példát mutatnak: így harcolta ki egy népkisebbség a maga jogait s végül a függetlenségét. Kövess József

A Katolikus Kör közgyűlése

Vasárnap délelőtt tartotta meg Aradváros egyik legrégebb katolikus társadalmi egyesülete a Római Katolikus Kör, huszonkilencedik közgyűlést, amelyen a tagok nagyszámban vettek részt.

A közgyűlést megnyitó beszédet dr. Parecz Béla elnök mondotta, aki hangsúlyozta, hogy ez az egyesület kovácsolta össze immár közel három évtizede az aradi katolikus társadalmat. A megnyitó beszéd után dr. Czédly Károly olvasta fel a titkári jelentést, amelyben a Katolikus Kör állandó, örövendetes fejlődéséről számolt be. Az elmúlt évben elfoglalt új, minden tekintetben alkalmas helyiség nagy vonzóerő volt a tagok számára és a Kör látogatottsága nagyon fellendült.

Dr. Fetter Elemér ügyvezető alelnök azután előterjesztette a múlt évi beszámolókat, amelyekből kitűnt, hogy a kiadások megszorítás ellenére is, a Kör anyagi helyzete kedvező. A közgyűlést dr. Lakatos Ottó plébános-egyházi elnök buzdító szavaival fejezte be és beszéde során a Kör tagjait lelki tanácsokkal látta el és felhívást intézett, hogy a tagok híven teljesítsék a katolikus anyazzenegyház parancsait.

488-11
4780
160

Ünnepi előadások és szentbeszéd a katolikus nők napján

Impozáns keretek között folyt le vasárnap a Minorita Kulturház nagytermében a katolikus nők napjának ünnepélye. Délután fél 5 órára zsufolásig megtelt a kulturház nagyterme, ahol a műsor első számaként a római katolikus elemi fiúiskola énekkara Láng István tanító vezényletével nagy precizitással két egyházi dalt adott elő. Ezután Lakatos Ottó dr. plébános lelkes szavakkal méltatta a nap jelentőségét. Buzdította a jelenlevőket, hogy a lelkigyakorlatokból merített tanulságot vigyék ki az életbe.

Napholcz Pál dr. jézustársasági atya a lelki gyakorlatok vezetője a szeretetben rejlő nagy erőre utalt, mely hatást keltő beszédében, Krisztus, evangéliumát, a hit világitó erejét a férfiakra biztató — mondotta — a nőkre vár, hogy a szeretet melegét vigyék bele. A szeretet örök forrása az Eucharisztia — fejezte be beszédét Napholcz Pál dr. A mélyértelmű szavakban bővelkedő felszólalás után a jelenlevők ajkán felhangzott az eucharisztikus himnusz dallama.

Veress Marianne, a Szociális Nővérek országos vezetője a nő feladatát taglalta. Az egész világon minden téren óriási áttértelesek történtek a közelmúltban és ez a folyamat tart a jelenben is — kezdte előadását. — Mi lehet a nő feladata? Egyetlen szóval felelni lehet rá: az életadás. Nemcsak a szó fizikai értelmében, de átíve a szellemi síkra is.

A Minorita Kulturházból a hallgatóság átvonult ezután a templomba, ahol Oláh Ferenc minorita lelkész magasszárnyalású szentbeszédében fejtegette a katolikus nők napjának jelentőségét.

TAVASZI KURA

Különösen ebben az évszakban van szükségünk arra, hogy testünk minden szervét egészséges, nem pedig mérgezett vér táplálja. A mérges anyagokkal telített vér okozza a legveszedelmesebb betegségeket, mint a gyomor-, bél-, májbajokat, valamint a vese-, szív-, bőr- és idegbántalmakat.

A vérmérgezés majdnem minden esetben az elhanyagolt székrekedésnek tulajdonítható. Van egy igazság, amit — bár bizonyításra nem szorul — folyton ismételni kell: „Ahhoz, hogy egészséges légy, szükséges, hogy elsősorban rendes és elégséges széked legyen”.

Évéből egy olyan vértisztító szert kell választanunk, amely azonkívül, hogy hatásos, ugyanakkor ártalmatlan is legyen.

A CISBEY-TEA

amelyet annak idején először a franciaországi trappista szerzetesek készítettek, a székrekedés problémáját a legyszerencsőbb módon oldotta meg.

Ez a tea a legaprólékosabb figyelemmel kiválasztott és hosszú ideig konzerválható növények keveréke. Ezen növények mindegyike nagyon fontos és jól meghatározott szerepet van hivatva betölteni! Egyik a vért tisztítja, a másik a gázokat hajtja, megint másik általános erősítő és így tovább.

Figyelje a dobozon

A szerzést a CISBEY előírásait.

A Cisbey-tea megvéd bennünket minden olyan betegségtől, amely a vér tisztalanságától származik. Rendszeres használata folytán a gyomor és bélbántalmak hamarosan megszűnnek és helyüket egészség, rugalmasság, étvágy, nyugodt alvás és jó kedély foglalják el. A Cisbey-tea még cukor nélkül is nagyon kellemes ital.

Kérjen próbaképpen ingyenes mintát. Egy 100 gr.-os doboz ára 60.— lei. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. Kérjen csakis Cisbey-teát és utasítson vissza minden utánzatot. Leirat: Bucuresti, Strada Toamnei 10.

Komoly és eredményes munkáról számolt be az Aradi Iparosok Hitel- szövetkezete évi közgyűlése

Több mint háromnegyed milliárd lei volt az aradi iparosok bankjának mult évi forgalma

Jövő évben ünnepeli az intézet negyven éves jubileumát

Vasárnap délelőtt zsufolásig megtöltötte az Iparos Kulturház tágas nagytermét az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete tagjainak tömege. Közel háromszázan vettek részt a tagok közül az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete rendes évi közgyűlésén, amely a déli órákban ment végbe. Tizenegy óra után nyitotta meg Reinhart Gyula elnök a közgyűlést. Megállapította a határozatképességet, hogy a gyűlést hatósági engedéllyel tartják meg és hogy a mérleget az előírás szerint a közgyűlést megelőzőleg nyilvánosságra hozzák. Az elnöki megnyitót követően került a napirendre, amelynek első pontja az igazgatóság jelentése volt az 1937-es üzletéről. A jelentést Szántó Mihály hitelszövetkezeti főtitkár olvasta fel élénk érdeklődés közepette. Kiderült a jelentésből, hogy a mult üzletév tiszta nyeresége 337.852 lei.

A mérleg végösszege 33 millió 287.307 lei tesz ki és a mult évi össziforgalom 788 millió 049 ezer 828 lei, tehát több, mint háromnegyed milliárd leire rug.

A mérleg adatai fényesen igazolják, hogy az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete komoly pénzügyi helyzetet, amely számotvető anyagi támogatást tud nyújtani iparos tagjainak nagyobb munkájuk felvállalásánál és éppen működésének eme jellegénél fogva

nagyjelentőségű tényezője az aradi kis- és középipar életének.

A közgyűlés az igazgatóság jelentését, valamint a felügyelő-bizottság jelentését és az ezután ismertett zárszámadásokat és mérleget egyhangulag megszavazta, majd az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt szintén egyhangulag megadta.

Reinhart elnök a határozat kihirdetése után megszavazottan minősítette az igazgatóság által javasolt ötszázalékos osztalékot is.

Ezután az áruhitelosztály javaslatot ismertette az elnök. Eszerint 129.187 lei összegű tartalékalapjának felhasználását kéri az áruhitelosztály. A közgyűlés hozzájárult, hogy az áruhitelosztály az ötszázalékos követeléseinek fedezésére használja fel.

Az Áruhitelosztály az intézet tekintélyes tényezőjévé nőtte ki magát, mert

ötmillió 720 ezer 311 leiel szerepel az idei mérleghen, tehát igen tevékeny és hasznos intézménye a hitelszövetkezetnek.

Az idei közgyűlésen is több igazgatósági tagnak és az új alapszabályok szerint a felügyelő-bizottság valamennyi tagjának lejárt a mandátuma. A közgyűlés közfelkiáltással fogadta el az igazgatóság által előterjesztett névsort, amely szerint

újából igazgatósági tagok lettek három évre Păcuraru Brutus iparkamarai főtitkár, Păpăy Lajos épületasztalosmester, Schaeffer Richárd vízvezeték-szerelő-mester.

Az új törvény szerint a felügyelő-bizottság tagjait ismét egy évre választották meg: Nagy Károly, Fibinger Izidor, Ienci Gheorghe, Riedl Ödön, Holló Frigyes és Menczer Gyula személyében. Most került betöltésre a hitelszövetkezeti választmány negyven tagsági helye is, amelyet a következőkkel töltöttek szintén egyhangulag be:

Ablonczy József, Bakács Miksa, Baricz Máté, Bloch Lajos, Faggyas Antal, Faller Gyula, Fodor József, Füzessy Márton, Hegedüs József, Herschkovits Armin, Holló Zoltán, Horváth József, Huppert Fülöp, Illyés István, Jancsin Miklós, Kékedy József, Kőszeghy Emil, Kövesdy Lajos, Kramaróvics József, Kun József, Kurilla László, Maurer Ferenc, Müller Henrik, Nagy János szücsmester, Németh István, Ordelt László, Panker Viktor, Perweiller Lőrinc, Schwartz Árpád, Stiaszny József, Szentgyörgyi Emil, Szirbusz Vazul, Szócs János, Tatu Lazar, Vincze Ágoston, Virág Kálmán, Wolf Gyula, Zombory Gyula, Zsedely István.

Reinhart Gyula lendületes beszédében hívta fel ezután a tagok figyelmét arra, hogy

a jövő esztendőben 40 éves jubileumát ünnepeli az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete.

A ritka ünnepnek legméltóbb megünneplése az volna, hogyha a tagok minden tőlük telhetőt elkövetnének a hitelszövetkezet vagyoni alapjának növeléséhez. Elsősorban a gazdasági életben érvényes

a híres jelmondat, ami a hadviselés három eszközéről szól: pénz, pénz, és pénz. A negyvenéves jubileum legméltóbb megülvése, ha újabb pénzügytétellel fokozza gazdasági erejét az aradi iparosok bankja. Ez nem is túlnehéz dolog, ha figyelembe vesszük, hogy

1610 jelenleg a tagok száma.

Ha minden egyes tag egyetlen új részvényt jegyez, egymillió 610 ezer leiel lesz nagyobb az intézet alapítókéje. Ezután a tőkegyűjtés egy másik igen célszerű módjának,

a hetibetétek népszerűsítésére hívta fel az elnök a tagok figyelmét.

Kérte az intézet lelkes régi tagjait, hogy csináljanak hathatós propagandát a hetibetétek népszerűsítése érdekében az iparosok családjai sorában.

Váltsanak hetibetétkönyvet az iparosok feleségel, gyermekei, tanoncai és segédei.

aminek révén nemcsak saját jövőjüket alapozzák meg, hanem egyben hathatós támogatói is lesznek a hitelszövetkezetnek keresztül az aradi iparosok boldogulásának is. Fel kell keresni minden iparoscsaládot, — fejezte be beszédét Reinhart elnök, — mert

nem szabad egyetlen iparoscsaládnak se kimaradni abból a munkából, ami az aradi iparosok érdekében ebben az intézetben folyik.

Kun József mondott ezután lelkes beszédet, azt javasolva, szavazzanak köszönetet az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztviselői karának a mult üzletév folytán elért szép eredményért. A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A közgyűlés utolsó szónoka Bakács Miksa volt, aki fölkhívta a tagokat, hogy jegyezzenek mindjárt a helyszínen anyagi erejük arányában új részjegyeket a megjelent tagok. A lelkesítő beszédnek nagy hatása volt. A jelenlevő iparosok közül számosan irtak alá ivateket, ami által újabb nagyarányú erőgyarapodáshoz juttatták az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetét.

Tilos a klaxonok használata

Az aradi rendőrség közlekedésügyi osztálya értesíti az érdekelteket, hogy a legszigorúbban tilos a város területén a klaxonok használata. Március 29-től kezdve a városban az autók csakis „dudát” használhatnak. A rendelet ellen vétőket szigorúan büntetik.

Újra itt van a világ legjobb, legnépszerűbb táncospárja

Ginger Rogers és Fred Astaire

a szintén népszerű Edward Ev. Horon társaságában

Premier ma

SELECT: 5, 7 $\frac{1}{4}$ és 9 $\frac{1}{4}$ óraker.

Szabad kérem!

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

Ez Ausztrália!

Már Nietzsche megállapította, minden férfiban legalább egy gyerek rejtőzik és ez a gyerek minduntalan játszani akar. Ez a gyerek Adelaide polgár-mesterében nem rejtőzött el, hanem igen érdekesen és igazi ausztrál módon nyilatkozott meg. Egy vándorcirkusztársaság vezetője beállított a polgármesterhez, aki mellékesen hatszázezer juh és jónéhány millió font tulajdonosa. Panaszkodott a jövevény, hogy nem tud elég reklámot csinálni a cirkusz érdekében, mivel viszont a kivetett adót pontosan befizette, reméli. Mitham polgármester kötelességének tartja, hogy jótanácsot adjon: miképpen lehetne a cirkusz forgalmát emelni?

— Menjen haza és este tartson éppúgy előadást, mint máskor, majd teszek valamit érdekében — felelte Mitham. Este személyesen jelent meg a polgármester s városi díszruhájában felült a gyerekek közé a kórhintára.

A szenzációnak pillanatok alatt híre ment. Egy óra múlva tömve volt a cirkusz annál is inkább, mert az előadásra az összes városi tisztviselők eljöttek.

Igy ment ez három napon át s a polgármester elégedetten, mint aki kötelességét jól végezte, így nyilatkozott az újságróknak az ügyről: a hatóságoknak nemcsak az a kötelessége, hogy beszedje az adót, hanem az is, hogy polgárainak alkalmat adjon az adó alapjának megkeresésére.

— **IDŐJÓSLAT.** Élénk északnyugati szél, változó felhőzet, helyenként fűtő záporosó, a magasabb helyeken záporos hó. Mérsékelt éjszeli lehűlés, a nappali hőmérséklet alig változik.

— Keresztapaságot váltott Mihai nagyvajda egy magyar családban. Lázár Ferenc, zombori fuváros feleségének másfél hónappal ezelőtt született meg 12-ik gyermeke. A nehéz körülmények között élő Lázár azzal a kérelemmel fordult Mihai nagyvaidához, hogy vállalná el újszülött gyermekének keresztapaságát. A napokban a trónörökös kabinetirodájából váiasz érkezett a kérvényre, amely kedvező fogadtatásra talált. A keresztelőt április első vasárnapjára tűzték ki és ezen Mihai nagyvaidát a vármegye prefektusa fogja képviselni.

— Aradvármegye prefektusa a királyi ebéden. Bucurestiből jelentik: A királyi udvarnagyi hivatal közli: Március 25-én, pénteken a királyi palotában udvari dezsőné volt, melyen résztvettek Őfelségén, II. Carol királyon kívül a szolgálattelévő királyi adjuváns, továbbá a vármegyei prefektusok, közöttük Dobriceanu Mihail ezredes, Aradvármegye prefektusa.

— Megbetegedett Comnen külügyi alminiszter. Bucurestiből jelentik: Comnen Petrescu alminiszter Spanyolországban megbetegedett. A kezelőorvosok rendelkezése a külügyi államtitkár néhány napig felfüggeszti hivatali tevékenységét.

— Prefektusi rendeletre összeírják Satumaren a görögkatolikus és görögkeleti hitre áttért zsidó-vallású lakosokat. Tudósítónk jelenti: A satumarei zsidó hitközségek felhívást kaptak a vármegyei prefektustól, hogy állítsák össze azoknak a zsidó-vallású polgároknak névsorát, akik görög katolikus, vagy görögkeleti vallású nővel házasodtak össze. Együttal kimutatást kell készíteni azoknak a névsoráról is, akik elhagyták a zsidó hitet és felvettek az uralkodó vallások egyikét.

— Megkezdődnek a román-olasz kereskedelmi tárgyalások. Bucurestiből jelentik: Április elsőjén kezdődnek meg a tárgyalások Románia és Olaszország között az új kereskedelmi és fizetési egyezmény megkötése érdekében. A tárgyalásokat Romában bonyolítják le és ezért a román bizottság holnap az olasz fővárosba utazik.

— Módosítják a bírói törvényt. Bucurestiből jelentik. A közeljövőben rendelet törvény jelenik meg a bírói testület szervezéséről szóló törvény 140-ik paragrafusának megváltoztatásáról, amely a bírák nyugdíjaztatásáról szól. A rendelet törvény kihirdetéséig a nyugalmába vonuló bírók szerzett jogukat élvezik.

— Nagyarányu vasutépítések Észak-Ardealban. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Közlönyben rendelet jelent meg, amely kimondja a sürgősséget különböző vasúti munkálatokra a Dej és Jiban, valamint az Apahida és Oradea közötti vonalak mentén. Ezek a munkálatok részben új állomások építésére, részben pedig a vonalak megjavítására vonatkoznak. A munkálatok céljaira a CFR ki fogja sajátítani a tervrajzokban feltüntetett területeket, melyek az állomások körzetében vannak, tekintet nélkül arra, hogy beépített, vagy beültetett területekről van-e szó.

— Szabadlára helyezték Deutsch Aladárt Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A fővárosból nyert értesülésünk szerint Deutsch Aladárt, akinek 30 napos vizsgálati fogsága járt le, szabadlára helyezték. Deutsch Aladár valuta és devizavisszaélésekkel vádolva került letartóztatásba egy hónappal ezelőtt és a vizsgálat első stádiumában elrendelték ellene a 30 napos vizsgálati fogságot. Deutsch Aladár elhagyta már a fővárost és állandó lakhelyére, Oradeára utazott.

Öltöztesse izlésesen gyermekét!

Keresse fel
ELIZA speciális bábó és gyermekruha divatáruházat
Canadian bankpalota
hol
Különleges bábó és gyermekruhák, kötött-áruk és Tetra-bábó cikkek vál székos raktára áll rendelkezésére. Legolcsóbb szabott árak!

— Újból engedélyezték két cernăuți-i német lap megjelenését. Bucurestiből jelentik: Iorga tanár jóváhagyásával a közelmúltban felfüggesztett „Czernovitzer Allgemeine Zeitung” és „Morgenblatt” ismét megjelenhetnek azzal a kikötéssel, hogy a németnyelven írt lapban a cikkeket megfelelő terjedelemben románul is közölniük kell.

— 4000 LEI FIZETÉSIG VÁLTOZATLAN MARAD AZ ADÓKULCS. Bucurestiből jelentik: Jelentettük, hogy a fizetések után levonandó adók összegét a pénzügyminiszterium rendeletileg emelni fogja. 4000 leiig az adólevonás változatlan marad, a négyezer lelen felüli fizetések-nél a 4000 leiig terjedő összeg után nyolc százalék, az azon felüli összeg után pedig 12 százalék lesz az adó.

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz abszolút megbízható hashajtó, amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát.

— Szentgyörgyi Elvira előadása a budapesti rádióban az aradi színház történetéről. Szerdán dél előtt itteni időszámítás szerint 11.20-kor érdekes előadás hangzik el a budapesti rádióban: Szentgyörgyi Elvira, az Aradról elszármazott kitünő hír-lairónő tart előadást. Az előadás címe: „Az aradi színház története”.

— Tízezer török vándorol ki az országból. Turtucaiaiból jelentik: A Cadrilaterben lakó törökök közül eddig mintegy 10 ezer kivándorlási kérvényt nyújtottak be a belügyminiszteriumhoz jóváhagyás végett. A kivándorlókért április elsőjén külön hajókat küld a török kormány.

Időszámítás

— Régen ismered ezt a hölgyet?
— Nagyon régen. Akkor azonban tizenegy évvel idősebb volt, mint most...

Az elmuló **grippa** után az orvos **Puhmann-teát** ajánl, mely jótékonyhatású és étvágygerjesztő.
Minden gyógyszerárban kapható. Eredeti csomagolásban Lei 144.— Gyermekeknek is!
Lerakat: „Digitalis“, Orastie, Abt. 843-A.

— A vasúti utazás kétszázalékkal drágult. Bucurestiből jelentik: A turisztika megszervezéséről szóló törvény 54. szakasza szerint a jövőben minden vasúti jegy után 2 százalékos felárat fognak számítani. Az így előírányzott összegeket szállodák építésére, karbantartására kívánják fordítani.

— Jugoszláv-magyar kultürest Budapesten. Budapestről jelentik: A jugoszláv-magyar kultüközeledés jegyében nagyszabású ünnepi hangversenyt rendezett a „Láthatár” kultüszemle a „Vigadó” nagytermében. A kitünő hangverseny keretében, amelyet Maticic Lovro, a belgrádi operaház karnagya vezényelt, magyar és jugoszláv szerzők műveit játszották nagy sikerrel. A zenekari hangversenyt a budapesti, zágrábi, valamint a belgrádi rádió is közvetítették. A hangverseny szünetében Wimpfen Iván báró rádió-intervjuj folytatott Maticic Lovro főzeneigazgatóval, az operaházi karnaggal Jugoszlávia zenei életéről és magyar vonatkozásairól.

— Halálozás. Arad egyik régi előkelő családjának tagja, dr. Wachterné Balajthy Sári hunyt el hosszas szenvedés után hétfőn. Az általánosan ismert urinó már régebben megbetegedett és az orvosok odaadó ápolása sem tudta megmenteni az életnek. Elhunytát Czill Ferencné, született Balajthy Terka, előkelő rokonság, valamint nagyszámu tisztelői gyászolják. Temetése kedden délután fél 5 órakor lesz az „Eternitate”-temető halottascsarnokából.

— FELFEDEZTÉK A SÁRGALÁZ ELLEN-SZERÉT. Newyorkból jelentik: A Rockefeller-alapból fenntartott orvosi kísérleti intézetben felfedezték a sárgaláz ellenszerét. Braziliában 38 ezer Kolumbiában 2000 embert oltottak be az új orvosszerrel, amelynek hatása kiváló volt.

— Vízbe akarta ölni magát. Hétfőn délelőtt 11 óra tájban a Murespart kulturpalota melletti szarkasán egy nő a folyóba vetette magát. A járőkelők közül többen besiettek a közeli csónakházba, ahonnan Stankl Albert az időközben előkerült 169-es rendőrral a Mures közepe táján földelő után evezett és sikerült is az öngyilkosjelöltet kimenteni. A csuromvizes ruhájú leányt a rendőr kocsiába helyezte és a központi rendőrségre vitte, ahol száraz ruhákba öltöztették. Megállapították, hogy B. M. 17 éves háztartásbeli leány, aki nem volt hajlandó megmondani, hogy miért akart megválni az életől. A hideg vízben erősen átfázott életuntat a központi kórházba szállították.

— Luther Márton utódai találkoznak Jenában. Évről-évre több és több taggal gyarapodik a „Lutheridák” egyesülete, amelybe a nagy reformátorok hitelesen igazolt leszármazottai léphetnek. 1936-ban még csak 120 élő Luther-utódot tartott ez az egyesület nyilván, ma már számuk elérte az ezret. Tulnyomó többségük természetesen Németországban lakik (875), de akad szép számmal hitelesen igazolt Luther-ivadék Hollandiában (149) és az Egyesült-Államokban is (121). Nyolcnak ma Svájc a hazája 5-5 pedig Dániában, illetve Svédországban él. Hogy mennyire szétszórártak a világ minden részében, annak legbeszédesebb bizonyítéka az, hogy Olaszországon és Danzigon kívül exotikus országokban, Keletindiaiban, Délamerikában, Afrikában és Ausztráliában is számon tartanak Lutheridákat. Egyesületük kétévénként összejöveteit szokott rendezni ilyenkor a világ minden részéből összesereglenek azok, akiknek az ereiben Luther Márton vére csörgedez. Az érdekes találkozó az idén június 11-ikén és 12-én fogják Jenában tartani.

— A református ifjúsági-egyesület műsoros délutánja. Szépen sikerült műsoros vallásos ünnepélyt rendezett az aradi református ifjúsági-egyesület vasárnap délután 6 órakor az Otthonban (Calvin-uca 3.). Az ünnepély műsora a következő volt: Gyülekezeti ének 90. zsoltár, Bibliaolvásás, Borsi Imre és Jung Jenő énekszama. Bányai János szavalta a „Toborzó” című költeményt. A szeretetmunkák és szeretetintézmények címen előadott Fekete Rezső segédlelkész. „Ó Nagy Isten” című éneket énekelt Somlyó Boros Anna. A „Fogoly álma” című szindarabot Albert Mária, Nagy Etelka, Jung Rózsika, Hudi Marika, Borsi Imre, Bányai János, Jung Jenő, Szép István és Nagy Rózsika. Reményi Sándor „Akarom” című költeményét nagy sikerrel szavalta Hemző Oszkár. Ima és gyülekezeti ének, majd a Himnusz zárta be a fényesen sikerült vallásos ünnepélyt.

Háborzongató véres képek az aradi Kulturpalota előadótermének vetítővásznán

Kernbach Mihail dr. cluji egyetemi professor érdekfeszítő előadása Aradon a modern kriminológia új munkamódszereiről

Az aradi ASTRA kultategyesület meghívására dr. Kernbach Mihail, a cluji egyetem törvényszéki bonctan-tanára, a kiváló kriminológus Aradra érkezett és a Kulturpalota gyönyörű nagytermében előadást tartott arról, *hogyan védekeznek a társadalom a bűnözők ellen?*

A rendkívül érdekes előadás, amely izgalmas és fordulatos volt mint egy kitűnő detektívregény, — a nagyszámú közönség számára könnyen érthető formában ismertette a modern kriminológia fegyvereit. A különösebb érdeklődésre számot tartható bűnügyek leleplezésének módszereit vetített képekkel magyarázta.

„Modern harc a bűnözés ellen”

A nagyszámú közönség visszafojtott lélekzettel és borzongással hallgatta Kernbach dr. leleplezéseit:

— Manapság a bűnözők körmönfontabbak, mint valaha — mondotta, — mert a modern tudomány fegyvereit használják a bűntények leleplezésére. Még a kriminológusoknak is a legnagyobb gonddal kell megvizsgálniuk az „eset”, az öngyilkosság látszata mögött szörnyű hidegvérrel tervelt gyilkosság lappanghat, — egy „szerencsétlenség” körülményeinek kiderítése sokszor a bűntények sorozatát jelenti. Végredelelhamisítók, akik gyilkolnak, — betörés, amely esetleg nagyszabású sikkasztást takar... és ki tudná felsorolni a bűnözők agyában megszületett rémségeket és fondorlatokat?

A bűnözők a modern tudomány fegyvereit használják — és az igazságszolgáltatás őrei ugyanazzal a fegyverrel vívják meg a párbajt. Egy vércsepp freccsenésének iránya már elég bizonyíték lehet arra, hogy gyilkosság történt. A lött seb formájából ki lehet számítani a távolságot, ahonnan a halált-hozó golyó röpött. A törvényszéki bonctan már olyan fejlett tudomány, hogy az esetleges jelentéktelen sérülésből (például egy karcolás, vagy tüszúrás) kétségtelenül meg lehet állapítani: ki követte el a gyilkosságot? Mérgezett tüvel a művelten ember nem gyilkolhat, hiszen nem ismeri a legveszedelmesebb trópusi mérgek hatását, amelyek a legparányibb adagolásban is halált okoznak. Egy fejscsapás, vagy késszurás által okozott seb pedig elárulja a gyilkosság alkalmával használt tárgyat és az eszköz milyensége, minősége leleplezi a gyilkost. Az adatok láncszemszerűen kapcsolódnak egymásba, elvezet a bűntény értelmi szerzőjéhez és ez a lánc ráfonódik... mint a fegyházak mélyén a gyilkosok kezére.

A kriminológia fegyverei

Az elsötétített teremben háborzongató képek vetődnek a fehér vászonra: Holttestek, amelyeken vérpocsolyás seb tátong, összedult szobák, amely-

nek lakói már örökre hallgatagok, véres pénzdarábok, amelyek elárulták a gyilkos kezét, amely egy emberélet kioltása után fosztogatott.

Különösen érdekes az *ajlennyomatok analízisének*. Minden ujjlenyomat különböző, így a bűntény helyszínén talált ujjlenyomat alapján lelkiismeretfurdalás nélkül ítélhet az igazságszolgáltatás képviselője. Meglepetés az írásszakértők felkészültsége: *egy kézrezenés már elárulja a hamisítót, vagy a végredelelre „véletlenül” ömlött tintafojt, amely a „kellemetlen részt” takarja, eltűnik a vegyszerek hatása alatt és olvashatóvá válik a szöveg.* Gépek, műszerek ellenőrzik a gyarló szemet, amely a látvány alapján sokszor végzetesen tévedhet.

Amidőn végre, világosság derül az elsötétített teremre, a közönség, mintegy lidércnyomástól szabadultan, felsóhajt:

— A látvány és a tanulás szörnyű, de megnyugtató a tudat: egy tudomány, amely szétágazik, mint egy óriási fa hajszaáglyökérzete, — örködik a testi és vagyoni biztonság felett!

Két világkongresszus

Az előadás után az Aradi Közlöny munkatársa felkereste Kernbach dr. egyetemi tanárt, aki érdekes nyilatkozatot adott olvasóink részére:

— A kriminológia fejlesztésére — épen úgy, mint a nyugati országok, — különös gondot fordítunk. Országos viszonylatban először számolhatunk be arról, hogy augusztusban Románia is résztvesz az első nemzetközi kriminológus kongresszuson, amelyet Romában tartanak meg *Novelli olasz igazságügyi miniszteri államtitkár elnöksége alatt*. Ugyancsak augusztusban lesz *Bonnban a törvényszéki orvos-szakértők kongresszusa*.

— A romániai kiküldöttek?

— A kiküldöttek névsorát még nem hozták nyilvánosságra — mondotta dr. Kernbach. — A magam részéről azonban kijelenthetem, hogy feltétlenül részt veszek ezen a rendkívül érdekes összejövetelen, amelyen a világ legkitűnőbb kriminológusai cserélik ki észrevételeiket és ismertetik módszereiket.

Dr. Kernbach, akinek érdekes előadását borzongva bár, de lankadhatatlan kíváncsisággal hallgattuk végig, már elhagyta a város területét. Felesége és kislánya társaságában, akik aradi útjára elkísérték, utazott Clujra, ahol az egyetemi katedrőről küzd a társadalom ellenségei ellen.

(n. f.)

Ardesli szemfedélgyár terakatkészletét megvettem úgy szemfedélben, mint kopor... a legolcsóbb áruk. Temeléseket már 2000 leitől gyászkoosival „Pieta”-szv. Bogasha rendezünk. Gyuláné temetkezési vállalat

— Tanulmányozzák a korporációs problémákat. Bucurestiből jelentik: A korporatív problémák tanulmányozása céljából az ország különböző részein 12 központot létesítenek.

Nagy szenzáció!

2950 lei egy új kerékpár GONDA műszerésznél S. r. B. tianu 2-4. szám.

Földrengést észleltek vasárnap Jugoszláviában és Magyarországon

Budapestről jelentik: Vasárnap délbén 12 óra után néhány perccel kisebb földrengés volt Budapesten, amit a Dunántul nagy részében szintén éreztek. Körülbelül 30-40 másodpercig tartottak a hullámzó földlökések, de nem okoztak nagyobb károkat. Nagykanizsán a város két templomában éppen istentiszteletet tartottak és a hívők ijedten rohantak ki a szabadba. Több ház kéménye beomlott. Hasonló földlökéseket éreztek Pécsen.

Vasárnap délbén a Dráva völgyében is erősebb földrengés pusztított. Kapronca város szenvedett a legtöbbet a földlökésektől. A Ferencrendiek 17-ik századbeli temploma beomlással fenyeget.

Ösztönözze renyhe beleit munkára

...és évekkel fiatalabbnak fogja magát érezni. Beleit 9 méter hosszúak. Ha nem ürülnek ki naponta, úgy összegyűlnek a hulladékok, amelyek hamarosan atakiulnak mérgekké és savakká és megmérgezik vérkeringését. Bányaditnak érzi magát. Fej vagy hátfájást kap. Reuma és még vagy fél ucot egyéb betegség lámadhatja meg. De állapotán nem segít drasztikus hashajtó szedése, hanem szedjen minden reggel „kis adag” Kruschen sót, amely újra NEVELI beleit és lassan arra szoktatja, hogy újra rendszeresen dolgozzanak. Miatán még csak az első üveg felett ezredte be, máris egészen más embernek érzi magát. Szemei újra élénkebben ragyognak, bőre tisztább lesz, arása ruganyos — 10 évvel fiatalabbnak érzi magát. Végül is hatáimába került a Kruschen — közérzet.

Tovább tart a francia fémipari sztrájk

Párisból jelentik: A fémipariüzemek munkásainak sztrájkmozgalma tovább tart. A francia kormány nagy erőfeszítéseket tett, de az egymással szemben álló szempontokat eddig nem sikerült összeegyeztetni. A munkaadók s a gyárosok ragaszkodnak az eddigi álláspontjaikhoz, vagyis csak az ipartelepek kiürítése eseten hajlandók megkezdni a tárgyalásokat. Több megszállva tartott ipari üzemnél kisebb összetűzések keletkeztek, de a rendőrség mindenütt hamarosan helyreállította a rendet.

— Tereanu Mimi táncestélye Timişoaran. Tereanu Mimi, az ismert aradi táncművész né 29-én, kedden este Timişoaran szerepel. A 17 éves aradi urileány, aki komoly felkészültség révén már eddig is sok sikert aratott táncművészetével, a timişoarai városi színházban lép fel. Tereanu Mimi táncestélye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és bizonyos, hogy művészete kellő értékelésre talál.

— A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere abban áll, hogy az ember a beleit hetenként egyszer a természetes „Ferenc József” keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztja. Kérdezze meg orvosát.

— Vallásos est a református templomban. A református templomban rendezni szokott vallásos estjeinek sorozatát kezdi meg április 3-án, a jövő vasárnap este 6 órakor a férfiszövetség. Az ünnepély műsorát a következőekben ismertettük: 1. Gyülekezeti ének, 2. Imádkozik Tarnóczi Lajos lelkész, 3. Gounod: „Ima” c. művét énekli özv. Zábárczkyné Várdi Margit operaénekesnő, orgonán kíséri Nagy M. Stern Magda, 4. Debreczeni István timişoarai lelkész előad, 5. Énekel a református énekkar, 6. Orgona szóló, játsza Fischer Ernő orgonaművész, 7. Haendel: Largo, énekli Z. Váradi Margit operaénekesnő, 8. Gyülekezeti ének. A műsorból láthatóan magasszínvonalú vallásos ünnepélyre már most felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Vasdoronggal sújtotta fejbe a megzavart betörő. Dascău Ignat Colonia Tiganilor-uti lakos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy egy ismeretlen tettes be akart hatolni lakásába. Amikor ő ebben meg akarta akadályozni, az illető a nála levő vasdoronggal fejbesújtotta. Dascău súlyos sérüléssel hozzátartozói kórházba szállították, ahol bekötözték erősen vérző sebeit.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: W. SZ Gyógyszertár, Piaţa Avram Jancu 12. (Tel. 15-20.) JANKA Gyógyszertár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel. 11-00.) Dr. DICK Gyógyszertár, Str. Marasesti 1. (Tel. 17-68.)

Tenisz ütőket Maudit Emil tőkötösen csak huroz Bulevardul Rogale Ferdinand 7. szám

Hét gombostűt nyelt le egy cäláraşi varrónó. Cäláraşiból jelentik: Elena Nae Petculescu cäláraşi-i varrónó, miközben egyik megrendelőjének ruháját próbálta, hét gombostűt nyelt le. A súlyos szerencsétlenség úgy történt, hogy a ruha tűzéséhez szükséges gombostűt, miközben próbált, a szájában tartotta. Közben felelgetett a vevő kérdéseire és így történt aztán, hogy hét gombostűt lenyelt. Rendkívül súlyos állapotban szállították a kórházba, ahol operatív uton távolították el majd a gombostűket.

Az ALHAMBRA REVÜSZÍNHÁZ egyetlen előadása apr. 6-án, szerdán este 9 órakor a Városi Színházban. Előadásra kerül: „Expositia Alhambra-Palace” revü 2 felvonásban, 56 képszer. Balett. Jegyek elővételben Libreria Diccama-nál kaphatók.

ANTINEURALGIC
JAWOL
biztosan meggyógyítja

A NÁTHALÁZT HÜLÉST ÉS FEJFAJÁST

Székrekedésnél
AMIC
 Biztosan meghajtja

SPORT KÖZLÖNY

Az esélyesek jutottak tovább a Román Serleg küzdelmei során

Szerdán ismétlik meg a döntetlenül végződött Phönix - CAMT mérkőzést

Péntektől kezdődően Román Kupamérkőzések kerültek ezen a héten lebonyolításra és az esélyes csapatoknak sikerült a továbbjutást kiharcolniuk. Egyetlen mérkőzés nem hozott döntést: A Phönix és a CAMT nem bírtak egymással és döntetlenül végződött csatájukat szerdán Timişoaran ismétlik meg. Pénteken és szombaton az Unirea Tricolor és Rapid, vasárnap pedig a Venus, Chinezul-ILSA, Jiul, Victoria, Sp. Studentesc vívták ki a továbbjutást, a CAMT és a Phönix pedig csak ezután fogják eldönteni, hogy melyikük kerül a legjobb nyolc közé. Egyelőre tehát 9 csapat „áll” még, ezek között 6 a nemzeti bajnokság első, 2 a második csoportjából, egy csapat pedig B) ligás. A ligák szerint: Déli liga 4 csapat, Nyugati liga 3 csapat és Északi liga 2 csapattal van még küzdelemben. A vasárnapi kupamérkőzésekről alábbiakban számolunk be:

Victoria—CAO 2:1 (1:0.) Oradea. David kitünő védése akadályozta meg a Victoria nagyobb győzelmét. Szántai és Pop IV., illetve Spielmann a gólszerzők. Biró: Braida.

Venus—Juventus 3:1 (2:1, 1:1, 1:1.) Bucuresti. A rendes játékidőben döntetlen, majd a meghosszabbításban nyert az állóképesebb csapat. Bodola (2) és Ploesteanu, illetve Oana a góllövők. Biró: Russu dr.

Chinezul-ILSA—Franco Romana 3:1 (2:0) Timişoara. Gyenge színvonalú játék után győzött a kevésbé rossz. Hoffmann (2) és Apostol (öngól), illetve Bódi a gólszerzők. Biró: Darázs.

Jiul—Mica 6:0 (2:0.) Petroşani. A Jiul nagy iramot diktált és lelépte ellenfelét. A gólokon Vijdea (2), Medve I. (2), Medve III. és Bulea osztozkodtak. Biró: Höhn.

Sp. Studentesc—Victoria (Constanta) 4:0 (2:0.) Bucuresti. Az iskolázottabb csapat nyert. Góllövők: Marinescu (2), Dumitrescu és Stefanescu. Biró: Kroner.

Phönix—CAMT 1:1 (1:1, 1:0.) Baiamare. Érdekes változatos küzdelem után a meghosszabbítás sem hozott döntést. Szerémy III. gólját Reiter egyenlítette ki. Biró: Stanciu dr.

Pompás győzelemmel biztosította a Gloria harmadik helyét az A) liga második csoportjában

A Ripensia vezet a bajnokságban! — A Vulturii r. vert a Crisanára

A nemzeti bajnokság második csoportjában vasárnap három mérkőzés került lebonyolításra: a Gloria Braşovban, a Crişana Lugojon, a Ripensia pedig Cernăuţiban vendégszerrepelt. A Gloria és a Ripensia is megtudták szerezni a bajnoki pontokat, a Crişana azonban Lugojon hagyta őket. A Ripensia győzelmével a táblázat élére került, a Gloria pedig bebiztosította harmadik helyét. A Vulturii is javított helyzetén: nyolcadik helyre ugrott fel. A táblázat a második csoportban így alakult:

1. Ripensia	13	11	—	2	51	19	22
2. Venus	13	10	2	1	50	15	22
3. Gloria	14	7	4	3	33	21	18
4. Sp. Studentesc	12	5	2	5	23	25	12
5. Juventus	12	5	2	5	20	24	12
6. Universitatea	13	5	2	6	27	41	12
7. ACFR	12	3	3	6	20	28	9
8. Vulturii	13	4	—	9	17	34	8
9. Crişana	13	3	1	9	17	27	7
10. Dragoş Voda	13	3	—	10	20	44	6

Beszámolunk a mérkőzésekről:

Gloria—ACFR 5:1 (3:0)

Braşov. 1500 néző előtt élénk havazásban került sor a két csapat bajnoki mérkőzésére, amely a Gloria — arányában is — megérdemelt győzelmét hozta. Az aradi csapat nem törődött az idegen környezettel, keményen gyorsan, okosan játszott és teljes mértékben résztört az értékes győzelemben.

Már a 9. p. Igna góljával vezet a Gloria, a 19. p. pedig Fritz lö szép támadás után újabb gólt. A 29. p. Márton öngóljával alakult ki a féldő eredménye Szünet utána a 14. p. hendsz miatti 11-esből Székely szepit, de a 17. p. Tudor bevágja a negyediket. Az ACFR a bíró jóvoltából két 11-eshez jut a 22. és 37. p., de ezeket Székely mellé vágja. A 45. p. a szemfüles Fritz megszerzi a Gloria utolsó gólját.

A győztes csapat minden egyes tagja nagyszerűen játszott. A védelem oszlopa ezután is Varjassy, a fedezetsorban Lupas és Dobra, a csatársorban pedig Igna, Fritz és Micola a legjobbak. Az ACFR-ben a védelem sokat hibázott, a halvesor szorgalmas, elől pedig csak Székely és Georgescu tüntek ki. Biró: Ceau-reanu.

Ripensia—Dragoş Voda 3:1 (2:0.) Cernăuţi. A Ripensia megérdemelten nyert. Bindea, Marksteiner, majd Lazar szereztek góljait, a Dragoş Voda gólja pedig Panenka nevéhez fűződik. Biró: P. Kroner.

Vulturii—Crişana 2:1 (0:1.) Lugoj. Szép küzdelem után a szerencsesebb csapat győzött. Nagy góljával a Crişana vezet, de Popescu (11-esből) egyenlít, Mayer II. pedig a győztes gólt szerezte. Biró: Chisnoiu.

O B) ligás eredmények: Mureş—Tricolor 4:2 (3:0), Prahova—Victoria 2:1 (0:1), Tricolor—DVA 1:0 (0:0), Textila—Sporting 1:0 (1:0).

Színészek—Ujságírók 2:2 (1:0)

— A Színészek a futballpályán is beigazolták, hogy jó — színészek, de az ujságírók is csak krízisidőben tudnak — Komoly futbalbemutató a CAA pályán —

Vasárnap délelőtt verőfényes, de hideg időben sűrű tömegekben tödült a közönség a CAA pályán levő szabadtéri színpad felé, ahol ezúttal új színarab került bemutatásra: „az Ujságírók és Színészek futballmérkőzése” című vígjáték. Mire az előadás megkezdésének időpontja elérkezett: 11 órakor már mintegy 500 főnyi tömeg övezte körül a színpadot és a színházlátogató közönség által már megszokott késéssel elsőnek a színészek együttese jelent meg, röviddel rá az ujságírók csapata és Drescher Móni „főrendező” szipjelére kezdetét vette az előadás.

A „prólógot” Gábor Mara, a társulat kitünő szubrettprimadonnája rugta, majd kezdetét vette a nagy színjáték első felvonása. Vehemens színészattakkal indult az előadás és Havasi a szöke sugó addig sugdolódozott a labdával, amíg sikerült elcsábítania és ellenállhatatlanul küldte az ujságírók kapujába. Igen ám, de ennek a szabadtéri előadásnak furcsa szabályai vannak és ezek bizonyos létszámhoz kötik a statisztériát. Röviden, mindössze 11—11 résztvevő szerepelhet, azonban a tuluzgó színészek „ami biztos, az biztos” alapon már kezdetétől 12 statisztával szerepeltek. A gyengekező főrendezőt az ujságírók megintertnyolták és kérték, hogy az egyik statisztát távoztassa el, ami meg is történt, de tévedésből az egyik főszereplőt, Szabó Gyulát küldték le, aki pedig kitünően alakított, helyesebben domborított. Az így megtogyatkozott színészek még megerősödtek azáltal, hogy közben a 9 emberrel felálló ujságírók Nedeczky és Rozgonyival kiegészültek és Nagy révén végre érvényes gólhoz jutottak. Az első felvonás végén a társulat tagjait nyíltzini tapsban részesítették, de kijutott az ünneplésből Dreschernek is, akit eredményes munkájának elismeréseképpen tisztelhetbeli színésznek választottak.

A második felvonásban az ujságírók író-„gépszerü” támadásai sikerrel jártak és Kovács „elbírás”-szerüen egyenlítette ki a színészek előnyét. Ezután ismét a színészek „jelene” következett: végsőóra küldötte a vezetőgólt az ujságírói karumba. Nagy aki az első gólt szerezte. Az ujságíró-csapat ezután vérső rohamra indult, aminek eredményeképpen Rónay bevette Simon-várát. Percehig tartó derültséget váltott ki a hatalmas Pinter és az arról Fekete párharca, amely mölté vérsőhordia volt a minden tekintetben pompásított vígjáték.

A színészek közül Badóczy, Havasi, Földi, Szentkáltsky, Fekete, Simon, Hórv és Nagy voltak a legjobbak, de a többiek is bitünő színészeknek bizonyultak. Az ujságíró csapatból Nedeczky és Rozgonyi magaslottak ki (termetre), Nedeczky egy „eredett” taccsdobásáért nyíltzini tapsot is kapott. Ha termetre nem is, de időtóra kitünőek: Bérczi, Steinhaus, Paál-Princz, Kovács és Rónay. Aki Drescher „főrendező” munkálkodását látta, az többé nem fogja szidni a futballbírókat.

A Transilvania nyerte a szövetség villámtornáját

Az alkerületi sportszövetség rendezésében vasárnap a Gloria villámtornát bonyolították le, amelyen a bajnokság első nyolc helyezettje vett részt. A villámtornát meglepetésre a bajnoki tabella 8-ik helyezettje, a Transilvania csapata nyerte megérdemelten. Az eredmények a következők:

CAA—Titanus 2:1 (2:1), Tricolor—Intelegerea 0:0, Transilvania—Astra 1:0 (1:0), SGA—Unirea 0:0, A Tricolor és SGA sorsolással kerültek tovább a második fordulóba, amelyek eredményei:

CAA—Tricolor 0:0, Transilvania—SGA 4:1 (3:1, 1:1, 1:0.) A CAA sorsolással jutott a döntőbe, ahol:

Transilvania—CAA 1:0 (0:0.) A Transilvania a második 15 perc 4-ik percében Mocuta által lött góllal nyerte a mérkőzést és a villámtornát.

Soha nem látott olcsóság MUZSAY férfiruha üzletében, színházzal szemben

Leszállított szabott árak!

A Hungária pontvesztése a magyar bajnokság „várt” meglepetése — A Ferencváros az élen —

Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bajnokság vasárnapi teljes fordulóján a Hungária pontvesztést szenvedett és ezzel a Ferencváros és az Újpest mögé szorult a bajnoki táblázaton. Az Újpest csak az utolsó percben lőtt góllal győzte le a Phöbus, a Ferencváros és a Bocskai fölényesen a Szeged némi szerencsével, a Budafok nagy küzdelemben és a Budai „11” pedig meglepetésszerűen győzött. A bajnokságban a Ferencváros 35 ponttal vezet, mögötte a sorrend: Újpest 34 p., Hungária 34 p., Elektromos 26 p., Kispest 25 p., Phöbus 20 p., Budafok 18 p., Nemzeti 18 p., Szürketaxi 16 p., Szeged 16 p., Bocskai 14 p., Törekvés 11 p., Budai „11” 9 p., Eto 4 p.

Beszámolóink a következők:

Elektromos—Hungária 1:1 (0:0). Nagyon szép játék után megosztották a pontokat a csapatok. Buzássy gólját Müller egyenlítette ki.

Ferencváros—Törekvés 6:0 (5:0). A Ferencváros kitűnően játszott. Góljain Sárosi dr. (2), Jakab (2), Kemény és Biró osztozkodtak. **Újpest—Phöbus 2:1 (1:1).** Az Újpest csak

O Aradi ifjúsági bajnokság. Titanus—CAA 5:3
Unirea—USA 2:2.

O Egyéb külföldi eredmények. Szeged: Görögország—Délmagyarország 2:1 (1:0). Csehszlovák bajnokság: Viktoria Zizkov—Bratislava 4:3 (1:2), Sparta—Prostejov 3:1 (2:0), Slavia—Pardubice 4:3 (1:1), Zsidonice—Viktoria Pilsen 1:1 (1:0), Nachod—Kladno 1:0 (0:0), Sk. Pilsen—Sl. Ostrava 2:2 (1:0).

O NÉPES BANKETTEN ÜNNEPELTÉK NEULÄNDER ENDRÉT, A „HERCULES” MŰVEZETŐJÉT. Szombaton este a Csürdüngölőben mintegy 50 tagu banketten ünnepelték Neuländer Endrét, a nagymultú egyesület művezetőjét 30 éves sportműködésének jubileuma alkalmából. Több lelkes hangzott el, amelyekre az ünnepelt meghatottan válaszolt. Az egyesület ezüstbárkoszort, a szövetség pedig emléklapokat nyújtott át Neuländernek és a bankett résztvevői a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

nagy harc után az utolsó percben lőtt góllal nyert. Vincze és Zsengeller, illetve Turay H. a góllövők.

Budafok—Nemzeti 3:2 (2:1). Óriási harc után Fodor, Szeder és Fézler góljaival nyert a Budafok, a Nemzeti góljait Sztancsik és Palágyi lőtték.

Szeged—Kispest 3:1 (0:0). A Szeged jobban kihasználta a szelet és nyert. Góllövők: Nagy (2), és Harangozó, illetve Vig.

Budai „11”—Szürketaxi 3:2 (2:2). Nehezen, de megérdemelten nyert a Budai. Pósa (2) és Vermes, illetve Takács II. és Kiszei a gólszerzők.

Bocskai—ETO 4:1 (1:1). Szünet után biztosan nyert a Bocskai, amelynek góljain Takács (2), Teleki és Markos osztozkodtak. Az ETO gólját Neiger szerezte.

Győzött az Olimpia Timisoaran

A C) ligában vasárnap teljes forduló bonyolították le és az Olimpia jó játékkal megérdemelten győzött otthonában a Galvani felett. A Banatul és Electrica megosztották a pontokat, az SSMR pedig rávert a Frateliára. A táblázat a következő:

SSMR	12	9	1	2	33	17	19
Electrica	13	8	3	2	39	12	19
Banatul	12	8	2	2	29	12	18
CFR	13	8	2	3	31	26	16
Olimpia	13	7	1	5	22	24	15
Galvani	13	5	4	4	24	28	14
Fratelia	13	3	5	5	16	20	11
Politechnica	12	4	—	8	13	32	8
USA	18	3	2	13	12	29	8
Progresul	13	1	—	12	11	30	2

Az eredmények: **Olimpia—Galvani 2:1 (1:0).** Az Olimpia mindkét góla Mihók érdeme, a Galvani vigaszgólját Neumann szerezte. **Banatul—Electrica 1:1 (1:0), CFR—Progresul 6:2 (3:1), SSMR—Fratelia 3:2 (1:1).**

Szigoru miniszteri rendelet az uzsora letörésére

A belügyminisztérium körrendeletet küldött szét az alárendelt hatóságokhoz, az uzsora letörésével kapcsolatban. A körrendelet hivatkozik az uzsoratorvény 26. szakaszára, mely az árkihágások megállapítására a következő közegeket jelenti ki illetékeseknek: falusi járásbírák, ügyészek, rendőrfelügyelők, rendőrfőnökök, rendőrigazgatók, primárok, közigazgatási felügyelők, alprefektusok, szolgabírák, egészségügyi felügyelők, megyei, járási vagy községi és kórházorvosok, ipari és kereskedelmi felügyelők, valamint a kereskedelmi és iparkamara tagjai.

A belügyminisztérium értesülése szerint viszont — mondja a körrendelet — egyes prefektusok és primárok alárendelt tisztviselőket, sőt magánosokat delegáltak az árak ellenőrzésére, holott ilyen delegációt csak az ipari és kereskedelmi minisztérium adhat. Ennek eredményeképpen egyes helyeken teljesen illetéktelen személyek játszó ki magukat árvizsgálóknak és pressziót gyakorolnak a kereskedőkre, hogy ebben a formában biztosítsanak hasznot a maguk számára. Másrészt viszont több helységben semmilyen intézkedés nem történt aziránt hogy a kereskedők tartsák tiszteltben a maximális és a törvény által megengedett árakat. A körrendelet utasítja a közigazgatási hatóságokat, hogy alkalmazkodjanak az uzsoratorvény rendelkezéseivel és az ebben megjelölt illetékesek gyakoroljanak szigorú ellenőrzést az árak fölött.

Tarnava-Mica megyét elcsatolták az aradi munkakamara körzetéből

Az aradi munkakamara vezetősége értesítést kapott a minisztériumból, amelynek értelmében Tarnava-Mica megyét elcsatolták az aradi munkakamara körzetéből. A kormány ugyanis eleget tett annak a régi kívánságnak, hogy Sibiu központtal új munkakamarai körzetet létesítsen. Ehhez Sibiu kívül Tarnava-Mare és Tarnava-Mica megyék tartoznak.

Tarnava-Mica megyében ötezer munkakamarai tag van, így tehát az új költségvetési évtől kezdve ennyivel csökken az aradi munkakamarai tagok száma. Április elsejétől kezdve az aradi munkakamarához a következő megyék tartoznak: Arad, Hunedoara és Alba-megye.

Új árak, árfolyamok

(Március 28-án)

A gabonapiacra az árak ismét lanyhultak. Constanța egy vagon 76 kg. fajsúlyú búzát 52 ezer leiert adtak el. Az árpa árában némi szilárdulás állott be.

Bucuresti-i hivatalos árfolyamok. Az alábbi számok a Banca Naționala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük. Francia frank 3.15 (4.85), angol font 500 (690), dollár 100.70 (138.97), olasz lira 5.1966 (7.172), holland forint 55.60 (76.73), csehkorona 3.51 (4.84), zloty 19.05 (26.29), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 24.50, svájci frank 23.10 (31.89).

Bucuresti-i magánárfolyamok. Francia frank 6.50—6.60, angol font 1080—1100, dollár 205—210.

KOZGAZDASAGI KÖZLÖNY

Az új költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi intézkedésekről döntött az Őfelsége elnöklete alatt megtartott minisztertanács

Az Argus értesülése szerint az új költségvetéssel kapcsolatos munkálatok során az a terv alakult ki, hogy két százalékkal emeljék az egyenes-adókat — ami által egymilliárd leies többletet remélnek elérni — egyben pedig a következőképpen emeljék a forgalmiadót: a 2 és fél százalékos 3 és fél százalékra, a 6 százalékos pedig 7 százalékra, ami által 400 millió leies többlet számíthat. Hangsúlyozza a lap, hogy az egyenes-adó emelése kizárólag csak az államnak járó részre vonatkozik, vagyis az adiciós adókat nem érinti.

A pénzügyminisztériumban az alkalmazotti fizetésekkel foglalkozva arra a megállapításra jutottak, hogy nagy különbségek vannak a különböző alkalmazotti rétegek fizetési között. Ezért elhatározták, hogy egy bizonyos határtól kezdve a fizetésekre progresszív-adót vezetnek be, amely 25 százalékig is elmegy azoknál a fizetéseknél, amelyek elérik a havi 150 ezer leiet. Az így beelőző összegekből külön alapot létesítenek a kis fizetések emelésére, egyben pedig megállapítják a létminimumot.

Az Őfelsége elnöklete alatt megtartott minisztertanács az alábbi kérdéseket vitatták meg: 1. Az 1938—39. évi költségvetést. 2. A költségvetési törvényt kísérő új pénzügyi törvényeket. 3. Az egyes tárcák költségvetési ja-

vaslatait.

Canciov pénzügyminiszter előterjesztése alapján a minisztertanács jóváhagyta a költségvetési tervezetet, valamint a javasolt új pénzügyi törvényeket.

Az állam általános költségvetésének végösszege 28 milliárd 650 millió lei. Ebből 27 milliárd 385 millió képviseli a minisztériumok kiadásait és 1 milliárd 264 millió a rendkívüli hiteleket. A nemzetvédelmi alap összege 4 milliárd lei.

A legutóbbi költségvetés végösszege 26 milliárd lei volt.

Husvétii Sportvonat Budapestre

utlevél nélkül, csak egy személyazonossági igazolvánnyal. Indul ápr. 21-én délelőtt, Budapestről visszaindul ápr. 26-án este. Részvételi díj Lei 1320.—, gyermekeknek 10 évig Lei 820.—

Beiratkozási határidő április 15-ike

Beiratkozási helyek Aradon:

WAGONS-LITS//COOK és az **EUROPA**
menetjegyjroda
a Minorita-palotában

menetjegyjroda
F. Sandor könyvtárban

holland forint 110—120, német márka 41—43, cseh-korona 6.10—6.15, zloty 34—36, pengő 33—35, osztrák schilling 21—23, dinár 4—4.10, svájci frank 49—51.

*

Az arany árfolyama. A Banca Nationala egy Napoleon-aratat 886, egy arany fontot pedig 1118 leiel fizet.

= Egymillió leies bírság a zacharin-törvény megszegéséért. Február hónapban a pénzügyminiszteriumban működő fogyasztási adó-bizottság 1 millió 43 ezer lei bírságot hagyott jóvá. Ezt a bírságot 39 olyan egyénre vetették ki, akik megszegtek a zacharin-törvényt.

A színház hírei

* Meghosszabbította aradi színi évét a színtársulat. Kedden este 9 órakor a nagyszerű „Asszonyok” van műsoron, olcsó helyárral. Tekintettel arra, hogy a timisoarai színház más társulatok részére van kiadva és az aradi társulat még nem rendezheti meg a timisoarai színi évét. Aradon látják a színtársulat még néhány napig. Olcsó helyárral lesznek megtartva az előadások, úgy, hogy mindenkinek alkalma nyílik megnézni az eddigi nagyszerű udonságokat.

* Szerdán este 9 órakor: „Szibill”. Operett. Olcsó helyárral. Jacoby Victor gyönyörű melódiai csendülnek fel szerdán este a színházban. Szabadkai igazgató rendezte a darabot; izléses kiállítás, kifogástalan előadás! A zenekart Szabó Ica vezényli. Főszereplők: Krémer Mancsi, Gábor Mára, Bálint Anna, Mátrai Rózsi, Badóczy István, Horváth László, ifj. Szendrey, Kozma Hugó, Szabadkai Miklós, Salgó Jenő, Nagy István, Senkál-szky Bandi.

A színház heti műsora:

Kedd este 9 órakor: „Asszonyok”. Olcsó helyárral.

Szerda este 9 órakor: „Szibill”. Operett. Olcsó helyárral.

Leszállítják a köztisztviselők nyugdíjazási korhatárát

Bucurestiből jelentik: A Curentul jelentése szerint, a kormány rendeletét törvényt készít elő, mely a nyugdíjtörvénynek a köztisztviselők szolgálati korhatárára vonatkozó rendelkezéseit megváltoztatja. A rendelet törvény lehetővé teszi, hogy a köztisztviselőket öt évvel a törvényes korhatár előtt nyugdíjazzák és részükre a teljes nyugdíjat folyósítsák. A rendelet ezután megállapítja a pénzügyminisztériumi tisztviselők nyugdíjazásának feltételeit. A rendelet ma kerül aláírásra és nyomban megjelenik a Monitorul Oficialban.

Czill Ferencné, szül. Balajthy Terka, mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett testvére

Dr. Wachtefné, Balajthy Sári

f. hó 28-án hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét teremtőjének.

Temetése kedden, f. hó 29-én d. u. fél 5 órakor lesz az Eternitate (felső) temető halottascarnokából.

Lelkiudvéért az engesztelő gyászmisét április hó 1-én d. e. 10 órakor mutatják be a főtisztelendő Minorita atyák templomában.

Áldott emlékedet: szívünkbe zártuk, piheaj csendesen.

Arad, 1938. március hó 29.

LIMBECK, Fabrica de coşciuguri şi întreprindere de înmormântări, Piaţa Avram Iancu 22. TELEFON 1098.

Minden külön értesítés helyett.

Rádióműsor:

— Romániai időszámítás. —

KEDD, MÁRCIUS 29.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezeken, majd háztartási és gyógyászati tanácsok. 14: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Idegen aktualitások. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.20: Zeneszerzők portréi. Haydn. (Gramofonlemezek). Vezényelnek: Weingartner, Schorr, Toscanini. 19: Időszerű tudományos problémák. 19.15: „Opus és adagio és mégis szórakoztató”. (Gramofonlemezek). 20: Gh. Oprescu egyetemi tanár előadása. 20.15: Gh. Folescu énekhangversenye. 20.35: Liszt-hangverseny, a rádió szimfonikus zenekarának előadásában. A zongoránál: Xenia Makovski. 21.05: Felolvasás. 21.20: A hangverseny folytatása. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A V. Predescu-zenekar játéka. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A szülő és a gyermek. (Felolvasás). 11.45: Tavasz sportruhák. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.10: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Friss Antal gondolkázik, zongorakísérettel. 18.30: Impreszionizmus a művészetben. 19: Hanglemezek. 19.30: „Isten éltesse a tisztas ipart”. Hangképek a magyar kisiparos életéből. 21: Wilhelm Kempff zongorázik a magyar—német művészcsere keretében. 22: Magyar—lengyel kultúrest közvetítése. 23: Időjárásjelentés. 24: Jazz.

SZERDA, MÁRCIUS 30.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezeken, majd háztartási és gyógyászati tanácsok. 14: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A Vasilea Julia-zenekar hangversenye, Ion Luican énekszámaival. 19.05: Zenei történeti előadás. (XVIII.) A 17. és 18. századbeli zene Olaszországban. A rádiózenekar nyonónéggyese és Rosl Baumann-Rădulescu énekszámaival. 20.25: Beethoven-ciklus. A következő nyitányok: Coriolan, Fidelio, Egmont, Laura (III.) Vezényel: Th. Rogalski. 21.15: Rádióegyetem. N. Caranfil mérnök előadása. 21.30: Kamarazene. 21.55: Zenei kabaré. 22.30: Hírek, sport. 22.45: A Jean Sibicéanu-zenekar hangversenye. Közvetítés a Visoia-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11.00: Hírek. 11.20: Az aradi színház fénykora. Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás). 11.45: Barangolás a Quarneron. (Felolvasás). 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05: Pethesné Owil Margit zongorázik, Kubelik Anita hegedül, zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.10: Gregus Ágost: Magyar arképei. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Cigányzenekar. 18.50: Szellemlátók, gölöncsérek. 19.20: Tánclemezek. 20.00: Dr. Szendy Károly, Budapest székesőváros polgármesterének előadása a Nemzetközi Vásárról. 20.20: Az Operaház előadásának közvetítése. Mozart: „Don Juan”. Az I. felv. után kb. 21.05: Hírek. Az előadás után kb. 23.25: Időjárásjelentés. 0.10: A rádió szalonzenekara.

Budapest II. 18.55—19.15: Cigányzenekar. 19.30—19.55: Olasz nyelvoktatás. 20.30—20.55: Szabolcska első tollvonásai. 21.00—21.20: Hírek. 21.20—22.30: Hanglemezek. 22.35—23.20: Cigányzenekar. 23.25: Időjárásjelentés.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik néhai Andrea Lázár temetésén résztvettek, fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, valamint a görög keleti román szentegyház képviselőjében megjelent Turic Caius főtisztelendő urnak és kíséretének, nemkülönben a végtisztességen megjelent kartársainak és a résztvevő közönségnek ezúton mondok hálás köszönetet

Bánatos özvegye

Rafiroiu Remus az aradi társadalombiztosító pénztár új elnöke

Hétfőn délután történt meg a törvény által előírt formák között az aradi társadalombiztosító pénztár új átmeneti bizottságának beiktatása. A beiktatás után a bizottság megtartotta első ülését, amelyen elnökké Rafiroiu Remust, míg alelnökké Gruita Silvestru választották meg. A fentiekén kívül az átmeneti bizottság tagjai a következők: Opreanu Anton, Moşiu Ilie, Sarbu Oliviu és Traila Atanasie. A központi társadalombiztosító közgyűlésébe Rafiroiu Remust és Vostinar Gheorghet delegálták.

Kétszáz postatisztviselőt helyeztek az okirályságba az oradeai postaigazgatóság körzetéből

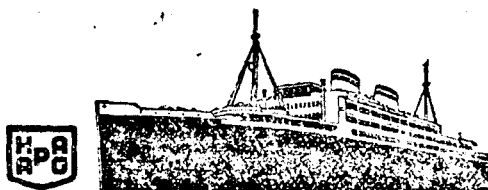
Oradeáról jelentik: Szombaton rendelet érkezett az oradeai postaigazgatósághoz, melynek értelmében kétszáz postatisztviselőt különböző okirályságba városokba helyeznek át az oradeai postaigazgatóság körzetéből. Az áthelyezett tisztviselőknek április 1-én már el is kell foglalniuk új állomáshelyüket. A postaigazgatóság váratlan rendelkezése a postaalkalmazottak körében nagy elkeseredést keltett.

Itt említjük meg, hogy szombaton az oradeai postaigazgatóságra is megérkezett a központi vezérigazgatóság rendelete, amellyel újabb nyelvvizsgára rendeli a román nyelv nem tudása miatt fegyelmi bizottság elé utalt kisebbségi postatisztviselőket. Az oradeai postatisztviselők újabb nyelvvizsgája Timisoaran lesz.

HAPAG

szórakozási utak 1938 évben

Az üdül és öröm jegyében!

HAMBURG-AMERIKA LINIE

6 HAPAG tavaszi utazás a Földközi tengerre és az Atlanti óceán szigeteire

7 HAPAG északi utazás (Izland, Spitzbergák, Norvégia, Keleti tenger)

Az összes szórakozási utak a „RELIANCE”, „MILWAUKEE”, „ST. LOUIS” és „PATRIA” motorhajókon lesznek megtevé.

Jelentkezés és prospektusok:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S. A. R.

képviselő: KÜNSTLER utazási iroda, Arad, Bul. Reg. Maria No. 24 — Telefon: 1086.

M e g h í v ó

**Az Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság
XLVIII RENDES KÖZGYÜLÉSÉT**

1938. évi április hó 6-ik napján déli 12 órakor Aradon, saját székházában fogja megtartani

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1937. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
2. A felügyelő-bizottság kiegészítése 1. évre.
3. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelemztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 29. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, akinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott és a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy április hó 4-én délelőtt 12 óráig fiókintézeteknél: Rovinen, Chişineu-Crişen, Ineuñ, még le nem járt szeivényeivel együtt letétetett.

Arad, 1938. február hó 9.

**AZ ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKAREKPENZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.**

Mérleg-számla 1937. december 31-én.

Vagyon.			Teljes.
Pénztár			20,000,000
a) Készpénzkészlet	3,799,364		
b) Banca Natională-nál és Posta-csekkpénztárnál	165,761	3,955,125	
Bankoknál diszponibilis tőkék:			
a) Belföldön	954,737		
b) Külföldön	16,604	971,341	
Értékpapírtárca			
I. Romániai címlebek tárcában:			
1. Fix kamatozásúak:			
Állampapírok n. é. 1,124,000.	530,823		
2. Változó kamatozásúak:			
Tőzsdén nem jegyzett címlebek n. é. 65,400.	732	531,555	
	1,186,400.		
Váltótárca			
Belföldön fizetendő:			
a) Külön fedezet nélküli váltók	2,261,784		
b) Jelzálogilag fedezett váltók	2,979,880	5,241,664	
Adósság			
I. Belföldön:			
a) Külön fedezet nélküli	537,300.		
b) Kereskedelmi érték-fedezettel	1,424,931.		
c) Jelzálog fedezettel	49,630.		
d) Különféle fedezettel	1,672,150.	3,684,011	
II. Külföldön	46,580	3,730,591	
Konverziós követelések		13,201,765	
lecsökkentett tőkeösszeg a tárcában		3,673,841	
Konverziós veszteség			
Részvételések		2,343,080	
Ingatlanok			
a) Saját használatra	4,200,000		
b) Egyéb ingatlanok	2,242,895	6,442,895	
Berendezés		1	
Egyéb számlák		132,013	
Átmeneti számlák		485,610	
		40,709,481	40,709,481
NYILVANTARTÁSI SZÁMLÁK			
Alapszabályszerű óvadékok		650,000	
Fedeztetül szolgáló kereskedelmi értékek		607,500	
Biztosítéki váltók		2,873,700	
Beszédési értékek:			
a) A tárcában	54,951		
b) Levelezőnkémél	90,635	145,586	
Jelzálogok, árúk és egyéb fedezetek		45,747,225	
Értékpapírok és egyéb értékek letétek		41,449,567	
Alapítványi címlebek		105,000	
		91,578,578	91,578,578
Részvénytőke			
Amortizációs alapok:			
a) Kétes követelésekre	275,000		
b) Ingatlanokra	1,949,071	2,224,071	
Értékpapírtárcánál nem realizált árfolyamkülönbözöt			95,869
Tisztsélek nyugdíjalapja			1,990,680
(kizárólag intézeti dotációból alakítva)			
Betétek takarékkönyvecskékre			
I. Belföldről:			
a) Látra	1,709,171.		
b) Határid.	7,381,249.	9,090,420.	
II. Külföldről		106,329.	9,196,749
Hitelezők folyószámlán			
I. Belföldről:			
a) Látra	2,974,180.		
b) Határid.	594,453.	3,568,583.	
II. Külföldről		62,187.	3,630,770
Fel nem vett osztalékok			12,827,519
Egyéb számlák			132,172
Átmeneti számlák			1,119,494
Tiszta nyereség			2,088,056
a) Át hozat a múlt évről	81,245		
b) Folyó évi nyereség	150,375		281,620

Arad, 1937. évi december hó 31-én.

ISSEKUTZ GÉZA s. k.
vezérigazgató.

KNEFFEL BÉLA s. k.
ügyvezető igazgató.

Dr. FETTER ELEMÉR s. k.
főkönyvvezető.

PURGLY LÁSZLÓ s. k.
elnök.

Az igazgatóság:
Gróf BREDA VIKTOR s. k.

Dr. KONOPI KALMAN s. k.

Dr. MOLDOVAN SILVUS s. k.

TAKACSY MIKLÓS s. k.

VASARHELYI JANOS s. k.

Megvizsgáltatott és a könyvekkel egyezőnek találtatott.

A felügyelő-bizottság:

GROSZMUK JÓZSEF s. k.
könyvszakértő.

LACZAY GYULA s.

Dr. BOBOS BÉNI s. k.

Legújabb jelentéseink:

Cancicov pénzügyminiszter nagyszabású nyilatkozata az új költségvetésről és az adóemelésről

rus: százalékkal emelik az ipari és kereskedelmi adókat

Összefoglalás: Cancicov pénzügyminiszter ma este nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak az új költségvetésről. A pénzügyminiszter többek között a következőket mondotta:

A költségvetés, amelynek végrehajtása most lezárul, egyensúlyozott volt. Ez annak köszönhető, hogy nagy körültekintéssel állítottuk össze annak idején és az előirányzatok nem haladták túl a bevételi lehetőségeket. Így a most záródó költségvetés utolsó hónapjában megállapíthatjuk, hogy az 1937-38-as költségvetési év folyamán a bevételek 26 milliárd 862 millió leit tettek ki az előző költségvetési év 25 milliárd 248 millió leies bevételeivel szemben. Bár emelkedés tapasztalható, megállapíthatjuk, hogy az elért eredmények nem felelnek meg azoknak a várakozásoknak, amelyeket a költségvetési év első kilenc hónapjának adatai alapján remélhettünk. Ez bizonyos eseményeknek tudható be, amelyek január és február hónapokban történtek. Márciusban újból felélékülés tapasztalható a bevételek meghaladják a múlt év márciusának bevételeit. A költségvetési év végeredményét tekintve megállapítható, hogy

a bevételek az előirányzott összegeket egymilliárd hatszázmillió leiel meghaladták. Ebből az összegből hatszáz millió leiel olyan jövedelmi forrásokból származik, amelyeket az év folyamán teremtettek. Ezekből az összegekből fedeztük a tisztviselői fizetések többletét. Meg kell említenem arról, hogy a most záruló költségvetési

évesen teljesen kifizettük az államal szemben az elmúlt évek során összegyűlt követeléseket. A fegyverkezési és a külön nemzetvédelmi költségvetés az előirányzattal szemben 250, míg a légvédelmi költségvetés 280 millió jövedelmi többletet mutat. Az állam konszolidációs politikájának és a kincstár régi kötelezettségeinek likvidálása érdekében a Casa de Depuneri-nál 1224 millió leiel értékben 3 és fél százalékos kötvényeket bocsátottunk ki. Ugyanakkor 23 millió leiel értékű adóbont 160 millió leiel értékű kisajátítási kötvényt és 236 millió leiel értékű 3 százalékos kötvényt vontunk ki a forgalomból. Az elmúlt évben a Román Akadémia és a kórházak céljaira egy milliárd 300 millió leies kötvényt, a CFR részére 2 milliárdos kötvényt adtunk, egyben pedig normális helyzetet teremtettünk az állam összes hitelezőivel és elhatároztuk egyes külföldi adósságok konverzióját.

Az április elsején kezdődő költségvetés összeállításánál nagy óvatossággal jártunk el, annál is inkább, mert a gazdasági élet a stagnálás bizonyos jeleit mutatja. Nélkülözhetetlenül szükségesnek mutatkozott azonban az állami tisztviselői fizetések és nyugdíjak fedezésére egymilliárd 200 millió leies összeg előirányozása. Másodsorban az adósságok törlesztésénél 228 millió leies többletet kellett előirányozni. Ugyancsak többlet előirányzására volt szükség a hadsereg költségvetésénél is azoknak az új anyagoknak karban és üzemben tartása érdekében, amelyeket a közelmúltban állítottak a szárazföldi, a tengeri és a légi haderő szolgálatába.

— Emeljük a forgalmi adót, de csak egy százalékkal, hogy az emelés ne okozzon válságot az üzletek menetében. Ugyancsak emeljük a 25 ezer leien felüli havi fizetések adóját és ez az adó a rendkívül magas fizetéseknel a 25 százalékos is eléri. Megegyezésre jutottunk az ipari és kereskedelmi szakmák képviselőivel a múlt évi adók átírására vonatkozóan, olyképpen, hogy ezeket az adókat 20 százalékkal emeljük.

Ezeknek a többleteknek révén az új költségvetés összege 29 milliárd 850 milliót tesz ki, vagyis négy milliárd 602 millióval nagyobb, mint a legutóbbi költségvetés volt.

Ebben az összegben azonban bennfoglaltatik a nemzetvédelmi költségvetés alapja is, amely a legutóbbi költségvetésben nem szerepelt. Elővigyázatból egymilliárd 265 millió leies alapot iktartunk a költségvetésbe rendkívüli hitelynyújtások céljára. Ezt az alapot egyelőre semminemű költségvetési előirányzat nem terheli. Ennek az alapnak 50 százalékat előreláthatólag nemzetvédelemre a fennmaradó részét pedig a mezőgazdaságra, közmunkákra és a közigazgatásra fordítjuk. Ugyanez az alap szolgál azonban arra is, hogy tartalékként szerepeljen a költségvetés végrehajtása során annak megakadályozása végett, hogy deficit álljon elő a gazdasági élet esetleges visszaesésének bekövetkezésekor. A külpolitikai helyzetre való tekintettel nagyobb figyelmet szentelünk a nemzetvédelmi alapnak, amelyet szintén emeltünk. Ennek összege 4 milliárd leiel, vagyis 1 milliárd 250 millió leiel több, mint a múlt évben volt.

A költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében 1938. augusztus elsejéig megtiltottuk a megüresedett közhivatali állások betöltését és az előléptetéseket. Gondoskodunk arról, hogy a köztisztviselők megfelelő fizetést kapjanak és létminimumot állapítunk meg. Az új alkotmány szellemétől áthatva arra törekedtünk, hogy a költségvetés összeállításakor a következő elvek vezessenek:

Összintéség a költségvetés bemutatásában, rend a kiadások lekötésében és korrektség az összes köz hivatalk munkájának keresztülvitelében.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** szó 2 lei

HÁZASSÁG

Szeszgyárral, 860 kat. hold birtokkal rendelkező uricsalád férjhezadná 20 éves csinos leányát kétféle leles készpénzzel, benősülési lehetőséggel. Érdeklődőknek arcképet megküldi Bizony Ferenc házasságközvetítő irodája, Timisoara. 1471

LEVELEZÉS

„S. 17.” Névnapi jókívánságait hálásan köszönöm, jobban esett volna, ha szerényesen mondja. Mikor jön, írjon. 1709

Fiatal, törekvő román, kath. gyáros közeli külföldi államban működő és lakó, keresi középkorú uriaszong ismeretséget, némi vagyonnal. Fényképes választ kér, amit kívánatra visszaküld. „Frühlingstraum” feljézére a kiadóhivatalba. 1710

NYELVTANÍTÁS

Német nyelv tanítását és korrepetálást vállalok Cim a kiadóban. 1611

ALKALMAZÁS

Kötélgvártó felvétetik. Str. Numa Pompiliu 61., Pantiu Valeriu. 1713

Órakovyelést, magyar-német levelezést vállalok. Szíves megkeresések „Megbízható” címen a kiadóba. 1721

LAKÁS

Elegánsan butorozott különbejárati szobát, lehetőleg zsidó uricsaládnál keres fiatalember. Címeket a kiadóba. 1690

Egy 3 szobás magánház kiadó. Bővebbet Miparek, Str. Dr. Ratin 48. 1668

Belvárosi földszintes 2+3 szobás, fürdőszobás, alápincézett ház egészben, vagy felosztásban is eladó. Átváltható banktelekkel. Szívesképp „Tempo” bizományváltó, Fischer Elek kiadóba. 1662

Magánház 3 szoba, fürdőszoba, gyümölcsös. április 15-től kiadó. Megtekinthető 10-12 és 2-4-ig. Érdeklődni: Str. Alexandru Gavra 26. 1712

Háromszobás, fürdőszobás lakás, irodának is. májusra kiadó. Bul. Reg Ferdinand 31. 1715

Egyszobás, konyhás lakás, külön szoba üresen a főpostával szemben kiadó. Str. Bratianu 13. 1725

Butorozott szoba, elegáns, uccai azonnalra, kétszobás fürdőszobával üresen kiadó. Str. Consistoriului 29. 1724

Különbejárati butorozott szép uriszoba csendes magánházban április elsejétől kiadó. Str. Dna Balasa 189.

Új belvárosi házban kétszobás, elő- és fürdőszobás összkomfortos lakás május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Russu 5. 1720

VÉTEL—ELADÁS

Kék hálószoba, 2 ágyas komplett, alkalmi vétel. Megtekinthető Comiso biz. üzletben, Dacia-kávéház mellett. 1708

Világos hálószoba 3400 leiert eladó. Adler biz. üzlet. Str. Bratianu 2-4. 1723

Grädisten ház eladó. Cim: Oroszinal, Piata Stefan cel Mare 15. 1700

KÜLÖNFÉLEK

Beraktározási raktárban lakásberendezések olcsón beraktározhatók, eladandó holmit is értékesítem. Olcsón kapható egy nagy konyhaberendezés, nagy üvegfa, ebédőberendezés, plusz divány és kis könyv-etazserek. Str. Moise Nicoara 9-11. 1626

Eladó

a Pollák-örökösök tulajdonát képező, Arad Str. Moise Nicoara 10. szám

alatti egyemeletes bérház, hatalmas telekkel, évi 180.000 lei hozammal 1.800.000 leiért.

A Piata Stefan cel Mare 15. sz.

alatti egyemeletes bérház 13x1 szobás, konyhás lakásokkal, évi 85.000 lei hozammal 850 ezer leiért.

Bővebb felvilágosítással szolgál egyedüli megbízott

Kiss Lajos „Uranul”

ingatlanforgalmi irodája, Str. Horia 2. a. II. em. Telefon: 25-46.

Építetők figyelmébe! Új építkezést, átalakítást, házak javítását jutányosan készítem. Gebhardt Antal építési vállalkozó, Aradul nou, Str. Reg. Ferdinand 19. 1716

Egyetemmet végzett

fiatalember perfekt német, román, francia órákat vállal és előkészít az összes iskolai tantárgyakból. Cim a kiadóban. 1575

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulaturapapírt, ócskavasat, padlásholmit. — Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb Vidékre is megyek. Címeket az Aradi Közlöny kiadója, vagy lakasomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Gojdu-ucca Steiner Sándor.

Felelős kiadó: NEMEDY GÁBOR